

Od 1. nov. dalje
naročnina mesečno
80 din, za inozem-
stvo 50 din — ne-
deljaka izdaja co-
loletno 96 din, za
inozemstvo 120 din.
Uredništvo:
Kopitarjeva ul. 6/III.
Tel. 40-01 do 40-05

SLOVENE

Izaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Cek. rač. Ljubljana
št. 10.650 za naroč-
nino in št. 10.349
za inserata.
Uprava: Kopitar-
jeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž. Maribor,
Celje, Ptuj, Jesenice,
Kranj, Novo mesto,
Trbovlje

Letalsko delovanje na vseh bojiščih

Italijansko vojno poročilo št. 328

Nekje v Italiji, 29. aprila. s. Uradno po-
ročilo št. 328 generalnega štaba italijanskih
bojnih sil pravi:

Včeraj zjutraj so italijanska letala v niz-
kem poletu izvedla napad na Malto in razde-
jala skladišča vojnega materiala.

Letala nemškega armadnega zbora so v
bližini zaliva Salafani s strojnimi streljali
in zažgala dve vodni letali vrste Sunderland.
V noči na 29. april so številni oddelki nem-
škega letalskega zbora bombardirali letalska

in pomorska oporišča na Malti. Nastali so po-
žari in eksplozije in eno sovražno križarko
so zadele velike bombe.

V severni Afriki so v Tobruku italijanska
in nemška letala večkrat zadela utrdbe in
baterije in so s strojnimi streljali na so-
vražna letala, ki so bila na tleh pri Sollumu.
Oddelki italijanskih in nemških izvidniških
letal so prizadejali občutne izgube sovra-
žnikov.

V Vzhodni Afriki ni bilo nič novega.

topništvo je v pretekli noči pred francosko
obalo sestrelilo eno angleško bojno letalo. Na
Severnem morju so lahki oddelki nemške mor-
narice sestrelili štiri, mornariško topništvo pa
eno sovražno letalo.

Sovražnik je dne 28. aprila z enim letalom
priletel nad severno nemško obalno ozemlje.
Vrgel je nekaj bomb, ki so povročile samo
majhno škodo na poslopju.

V pretekli noči ni bilo bojov nad nemškim
državnim ozemljem.

Pri bojih v severni Afriki sta se odliko-
vala podpolkovnik in poveljnik motornega
strelskega bataljona Knabe in poročnik, po-
veljnik čete iz izvidniškega bataljona Behr.

Veliki plen v rokah Nemcev

Berlin, 28. aprila. Iz Aten poročajo iz za-
nesljive strani, da so prišle prve nemške moto-
rizirane čete v grško prestolnico 21. dan po
začetku velikega pohoda na Balkan.

Dalje poročajo, da so trdnjave v Grčiji
večje važnosti kakor utrdbe v Pireju in v Ko-
rintu in so bile zavzete po hudih bojih. Vojni
plen so zasegle nemške čete.

Letalska armada je sestrelila in razdejala
na stotine sovražnih letal, je prekinila važne
prometne zveze in potopila ladje, ko so bile
namenjene za vkrancje in prevoz angleških čet.
Še tiste zveze, ki so jih imeli Angleži na raz-
pologo za na pot na Daljni vzhod, so Nemci
pretrgali in zavzeli.

V letalu nad Atenami med zasedbo

Berlin, 29. aprila. Vojni dopisnik nemške-
ga lista »Börsenzeitung« popisuje svoj polet
nad Atenami ob prvih dneh nemške zasedbe.
Časnikar je bil v letalu nad Atenami prav te-
daj, ko so prve nemške čete prihajale v mesto.
Letalo je izvedlo več zavojev nad Atenami in
nad Pirejem. Iz letala je že iz velike daljave
lahko opazil številne velike prevozne parnike,
ki niso mogli več na pot. Iz svojega izvidni-
škega letala je časnikar lahko naštel pet parni-
kov po 3000 ton. Nekoliko dalje proč od teh
parnikov pa je bil velik parnik s približno 7000
tonami. Bombardiranje je te parnike tako zde-
lalo, da jih je bilo komaj mogoče prepoznati.
Časnikar je mirno lahko opravil svoj polet,
dasi bi ga pred 24 urami sprejelo še besno stre-
ljanje protiletalskega topništva.

Nemško vojno poročilo

Berlin, 28. aprila s. Nemško vojno po-
ročilo pravi, da je letalstvo predvčeršnjim po-
topilo v grških vodah 11 ladij s skupno tonazo 48
tisoč ton. Poškodovana je bila med drugim še neka
angleška križarka ter devetnajst drugih ladij je
bilo poškodovanih ali potopljenih. Včeraj je bila
potopljena ena križarka in petisoč tonska ladja, dve
križarki in 12 ladij pa je bilo poškodovanih. Nem-
ške čete nadaljujejo s čiščenjem srednje Grčije in
Peloponeza. Skupine nemških letal so uspešno bom-
bardirale sovražnika v področju Argo in Tripolis
na Peloponezu. V Severni Afriki je skušal sovraž-
nik prodreti iz Tobruka, pa je bil njegov poskus
zlomljen z velikimi izgubami za sovražnika. Itali-
janski in nemški strmoglavci so napadli baterije
pri Marsa Matruhu. V nekem pristanišču je bil
uničen angleški hidroavion vrste Sunderland. Dve
ladji sta bili potopljene v angleških vodah in uspe-
šno so bili napadeni vojaški cilji v Portsmouthu.
Dve angleški letali sta leteli nad zahodno Nemčijo,
ne da bi povzročili večjo škodo. Med 23 in 27 apri-
lom je izgubil sovražnik vsega 100 letal. V istem
času se 9 nemških letal ni vrnilo v svoja oporišča.

Berlin, 29. aprila. Nemško vrhovno po-
veljstvo je objavilo danes uradno poročilo, v
katerem pravi:

V Grčiji so nemške čete pri čiščenju
Peloponeza čez Tipoli nadaljevale s svojim pro-
diranjem proti jugu.

Letalstvo je potopilo včeraj v grških vo-
dah 5 trgovskih parnikov s skupno 18.600 ton.

Nemška vojna in strmoglavka letala so v
pretekli noči zopet uspešno bombardirala pri-
stanišče La Valetta na Malti. Bombe najtežje
vrste so zadele križarko vrste Southampton,
skladišča olja in nekaj trgovskih ladij je za-
želo goreti. Nekaj drugih oddelkov nemških bo-
jnih letal je napadel letališče Venezia z zelo
dobrim uspehom.

V severni Afriki je oddelček afriške-
ga zbora prizadejal angleškim silam v pokra-
jini okoli Solluma nove občutne izgube.

V boju proti angleški industriji so v noči
na 29. april močni oddelki bojnih letal napadli

pristanišče Plymouth. Nastali so številni
obsežni požari in razdejavanja. Prav tako so le-
tala napadla pristaniško okrožje Great-Yar-
mouth, tovarniške naprave na škotski vzhodni
obali, kakor tudi pristanišče za premost, želez-
niške proge in barake v okolici. Bombni na-
padi na vse to so bili zelo uspešni. Prav tako
so letala izvedla napad na nočno sovražno le-
tališče v jugovzhodnem delu in so bombe padle
na sredino številnih na tleh postavljenih letal.
Hangarji in skladišča za orožje so začela go-
reti.

Bojna letala so vzhodno od Loweytofta po-
topila dve trgovski ladji s skupno 5000 tonami.
Lovci so včeraj sestrelili skupino treh angle-
ških lovskih letal vrste »Spitfire«, ko so se
letala bližala nizozemski obali. Protiletalsko

Trozvezna komisija v Rimu se je sešla

Rim, 29. aprila. s. V palači Chigi se je danes
sešla komisija, določena po čl. 4. pogodbe o tro-
zvezi. Komisiji je predsedoval zunanji minister
grof Ciano, prav tako pa sta bila navzoča nemški
in japonski veleposlanik.

Grof Ciano je najprej podal kratko poročilo
o glavnih političnih, vojaških in gospodarskih vpra-
šanjih, ki prihajajo v okvir trozveze. Razložil je
glavna načela o bodočem delu splošnih in vojaških
komisij, razložil pa je tudi delo gospodarskega
odбора. Vse te komisije so že začele s svojim pri-
pravljalnim delom.

Politični krogi zlasti podčrtavajo važnost tega
sestanika, kajti v nekaj dneh se bo že sešla splošna
nemška komisija, ki ji bo predsedoval von Ribben-
trop, prav kmalu pa bo tak sestanek tudi v Tokiu
in mu bo predsedoval zunanji minister Macuoka.

Sestanki v Rimu, Berlinu in Tokiu dokazujejo,
da se je delo med tremi veleposlani pospešilo in
poglobilo in da je sodelovanje vedno bolj tesno.
To pa tudi dokazuje, da hoče sodelovanje med Ita-

lijo, Nemčijo in Japonsko na političnem, vojaškem
in gospodarskem polju slediti duhu in smislu po-
godbe o trozvezi, kateri so se nalo priključile Ma-
džarska, Romunija, Slovaška in Bolgarija.

O sestanku na Dunaju

Berlin, 28. aprila. (Stefani.) Nasproti ve-
stem tujega tiska poroča nemški dopisni urad,
da so na sestanku nemškega zunanjega mini-
stra v Ribbentropa in italijanskega zunanjega
ministra grofa Ciana razpravljali samo o pre-
ureditvi južnovzhodne Evrope. Predvsem je bil
govor o tem, da se dá ta del Evrope zadovo-
ljlivo rešiti samo v veliki zamisli osiščnih držav.

Materinski dan v Italiji

Italijanski list »Mamma« je predlagal, da
naj tudi v Italiji proslavijo posebni materinski
dan. Ta dan naj prejmejo matere posebno darilo
v svojo čast. V Rimu je že poseben časten
odbor, ki se bavi z ureditvijo tega dne.

Otrantska ožina ne potrebuje več nadzorstva

Bern, 29. aprila. s. Švicarski tisk poudarja, da
je zasedba Krfa odstranila z Italije dolžnost nad-
zirati Otrantski preliv. Promet med obema jadr-
nskima obalama se bo lahko nemoteno razvijal in
zato lahko Italija svoje sile pošlje v druge od-
seke.

Angleški bombnik se je ponesrečil

Madrid, 29. aprila. O Angleško dvomotorno
letalo vrste »Wellington« je moralo pristati na
otoku Vormendera zaradi napake v stroju in po-
manjkanja goriva. Ko je letalo pristajalo se je
vnelo. Posadka, in sicer major, kapitan in štiri
podčastniki se je rešila, in so jo oblasti pripeljale
v Palmo na Mallorci.

Štavitke v Ameriki

Newyork, 29. aprila Radio Roma. s. Uradne
statistike objavljajo podatke o škodi, ki jo delajo
štavitke v Ameriki. Tako je bilo v januarju izgub-
ljenih 695.000 delovnih dni, v februarju 850.000 in
v marcu 1.480.000.

Polkovnik Lindbergh izstopil iz ameriške vojske

Milan, 29. aprila. s. »Corriere della Sera«
piše o izjavi, ki jo je podal Roosevelt na zboro-
vanju častnikov. Predsednik je potrdil, da Lind-
bergh niso več podaljšali njegovega službenega
položaja in sicer zaradi njegovih političnih načel.
»Corriere della Sera« piše, da so to prav čud-
ne izjave, ki so čudne zlasti zaradi tega, ker so
bile izrečene v državi, ki pravi, da se bojuje za
svobodo. Ta izločitev narodnega junaka iz držav-
nega političnega življenja dokazuje, da je demo-
kracija samo lažen naslov, ki naj zakriva koristi
bančnikov, židov in špekulantov.

Berlin, 29. aprila. i. DNB: Znani ameriški pol-
kovnik Lindbergh je vrnil čim rezervnega letalskega
polkovnika Združenim ameriškim državam. Ta svoj
sklep je sporočil v posebnem pismu predsedniku
Rooseveltu. V njem med drugim pravi, da se je za
to odločil zaradi zadnjih zahtev, ki jih je na nje-
govo osebo naslovil Roosevelt. »To sem storil z
največjim obžalovanjem« — pravi dalje v tem pi-

Uradni razglasi

Reichsmarkkassenscheine in kovani pfenigi v prometu

V krajih, ki so jih prvotno zasedli Nemci
in pozneje evakuirali, je nemško vojaštvo
plačevalo svoje nakupe s takozvanimi Reichs-
markkassenscheine in kovanimi drobim
pfenigov.

Ker sta na slovenskem ozemlju, zasede-
nem po italijanski oboroženi sili kot pravno-
veljavno plačilno sredstvo priznana samo din-
ar in lira, je smatrati Reichsmarkkassen-
scheine in pfenige za tujo valuto, ki pri nas
ni veljavna.

Po čl. 4 naredbe Kr. Civilnega Komisa-
rijata o denarnih in valutnih zadevah z dne
25. aprila t. l. št. 6, ki je izšla v Sl. listu Kr.
Civilnega Komisarjata za zasedeno slovensko
ozemlje po nar. št. 283/34-1941 na strani 302,
je tuje valute in plačilna sredstva treba pri-
glasiti do 30. t. m. pri Hranilnici dravske ba-
novine v Ljubljani.

Dosedaj ta naredba še ni bila podaljšana.

Prebivalstvo se zaradi tega opozarja, da
tako pri priglasi pri Hranilnici dravske banovi-
ne v Ljubljani v treh izvodih to valuto, ki ni
pri nas zakonito plačilno sredstvo.

Kr. Civilni Komisarijat
za zasedeno slov. ozemlje, Ljubljana.

Bivši angleški poslanik v Beogradu od Italijanov zajet

Krf, 29. aprila. Italijanska vojna ladja je pre-
tekle dni blizu dalmatinske obale na morju usta-
vila manjšo ladjo, ki se je skozi Jonsko morje
skušala prebiti mimo Grčije do Krete. Itali-
janska vojna ladja je tujo ladjo preiskala ter na
njej našla bivšega angleškega poslanika Campbella.
Poleg njega sta bila na ladji še bivši angleški vo-
jaški ataše v Beogradu Clark ter znani ameriški
častnik Cook.

Ti trije so na cvetno nedeljo dne 6. aprila za-
pustili Beograd ter odšli do dalmatinske obale,
kjer je za njimi izginila vsaka sled. Italijanska
vojna ladja je vse tri izročila italijanskemu ru-
šilcu, ki jih je odpeljal.

Dalmatinska slovesnost v Rimu

Rim, 29. aprila. Ob teh dneh najvišjega
idealnega vzpona, ko je naša junaška vojska
dosegla bleščeče uspehe in so se zopet uresni-
čila in izvedla politična in vojaška navodila
Duceja, so se zbrale skupine »Azzurri di Dal-
mazia«, da bi se poklonili s hvalečnim spomi-
nom predhodnikom in mučenikom boja za Dal-
macijo. V gostih množicah so se Dalmatinci po-
dali pred spomenike tistih, ki na Pinciu pove-
ličujejo spomin Nicola Tomasea, Francesca Ris-
monda, Tomasa Gullia in Nazaria Saura. Ob
vsak spomenik so položili vence, prav tako pa
so bile lepe slovesnosti ob spomenikih Federica
Seismit Doda in na grobu Artura Colautia, Er-
colana Salvija in Antonija Cippica.

Romuni žele Timočko Krajino za Romunijo

Bukarešta, 29. aprila. s. Tisk objavlja novico,
da bo v kratkem prišlo v Bukarešto zastopstvo
Romunov iz doline reke »Timoka«. V zastopstvu
bodo duhovniki in učitelji, zastopstvo pa bo vodil
romunski poslanec iz bivšega jugoslovanskega pa-
rlamenta. Zastopstvo bo generalu Antonescu in ge-
neralu Hansenu, poveljniku nemških čet v Romu-
niji, izročilo spomenico, v kateri bo romunsko
prebivalstvo iz timočke pokrajine izreklo željo, da
naj bo ta pokrajina priključena Romuniji. Zastop-
stvo želi potovati tudi v Berlin in predložiti spo-
menico tudi Hitlerju.

Velika eksplozija v Portsmouthu

Berlin, 28. aprila. (Stefani.) Ko so nedav-
no priletela nemška letala v Portsmouth in je
padlo nekaj dobro pomerjenih bomb v sredino
mesta, je bomba zadela tudi gazometer. Nastala
je strahotna eksplozija. Druge bombe so zadele
važna vojaška skladišča. Popoldne istega dne
so nemška letala zbrla štiri angleška letala tipa
»Bristol-Blenheim«.

Kritika Churchillovega govora

Washington, 29. aprila. Uradno zanikajo na-
vedbe Churchillovega govora, češ, da je bil med
Anglijo in Ameriko dosežen sporazum o uporabi
ameriškega brodogradništva proti nemški blokadi.

Monakovo, 29. aprila. s. »Völkischer Beo-
bachter« piše o zadnjem Churchillovem govoru,
zlasti o tistem poglavju, v katerem je govoril o
angleškem ekspedicijskem zboru v Grčiji. List po-
udarja, da je od desetih mrtvih imperialnih vojakov
bil samo eden Anglež, devet pa je bilo Avstralcev
in Novozelancev.

»Münchener Tageblatt« piše o sedanjem sedežu
grške vlade in pravi, da zločinska skupina ne
more računati na to, da bi bivanje v tem mestu
bilo varno, kajti italijanska in nemška vojska bo-
sta kmalu zaključili zloigrovo v Grčiji. Voditelji, ki
so zapustili svoj narod, bodo kmalu morali iskati
bolj oddaljeno zavetišče.

Lisbona, 28. aprila. Stefani. o.: Churchill je
čutil potrebo, da javnemu mnenju po mikrofonu
pošlje jekav govor, v katerem je zastoj skušal
opravičiti hude poraze, glede katerih je bil prisil-
jen priznati, da jih je pretrpel na Balkanu in v
Severni Afriki. V govoru je menjal pomilovanja
vredna opravičila z dobro znanimi prerokbami, z
opomini ter s hujskanjem. Tako je v najtipljivejši
obliki dokazal krčevito zagato, ki označuje angle-
ško politiko na slehernem področju. Zlasti je sku-
šal opravičiti spodletelo Wavellovo ofenzivo v Se-
verni Afriki, in sicer z nevarnostjo, ki da se je
vedno bolj jasno kazala na Balkanu, kateremu ni
bilo mogoče odrediti pomoči, češ, da je tudi tam šlo
za ugled Velike Britanije.

Novi, navedbe hudi udarec, ki ga je Velika Bri-
tanija pretrpela tam v kratkih treh tednih, je
Churchill označil kot navadno »muho spremeni-
ljive vojne sreče«. Tej »muhi« seveda pripisuje tudi
nagli umik angleških vojsk v Severni Afriki.
Spritno takih porazov se obrača na vedno števil-
nejše izraze nezadovoljstva in pravi, da se angle-
ški narod ne sme pustiti potolči, temveč da mora
biti bolj kakor kdaj prepričan, da je brezpogojno
potrebno upirati se, kakaj danes gre za »zmago
ali smrt«.

Po tej krilatci — ki je seveda imela zanesljiv
uspeh — se je Churchill spet dotaknil stvarnosti
in priznal, da postaja vojna na sredozemskem
področju na morju, v puščavi in v zraku vedno
bolj zagrižena, spremenljiva in razširjena. Tu je
pozabil omeniti, da račun, ki so jih delali, niso
dali pričakovanih uspehov, kakaj rekel je, da so

upali, da bo mogoče grške sodele prepričati, da
se bodo ob angleškem posredovanju upirali z
Grčijo vred. Toda obsodba Edenovega poslanstva
se ustavlja pri tej točki, ker se je Churchill pod-
vil k drugemu dokazovanju, in sicer je podal
prav tako podoben kakor nor pregled o bodočem
razvoju vojnih operacij. Seveda je pri tem pozabil
povedati, kakšne so posledice načrtnega uničeval-
nega dela, ki so ga izvedle oborožene sile osi proti
angleškemu vojnemu stroju, proti angleškim divi-
zijam, zaposlenim na različnih bojiščih, in proti
pomorskim prevozom. Brez pomisleka je zatrdil, da
je Anglija »danes gotovo sposobna kar najbolje
izpolniti svojo veliko nalogo«.

Seveda se je Churchill največ bavil s tako
imenovano bitko za Atlantik, glede katere je de-
jal, da od nje zavisi možnost, da ostane Anglija
pri življenju, če v tej bitki zmaga. Seveda je pri
tem poveljeval napore angleške mornarice in le-
talstva ter povzel vodilno misel angleške propa-
gande, češ, da bi angleška zmaga odstranila ne-
varnost, ki grozi Ameriki, da bi s tem pripravil
Ameriko do pomoči za Veliko Britanijo, prvobori-
teljico demokracij.

Končal je govor z vabilom angleškemu nara-
du, naj si ne da vzeti poguma in naj se ne da
vzmemiriti, pa naj se zgodi v Evropi, v Aziji ali v
Afriki kar koli, češ »da bodočnost v celoti ne
more biti obupna, ko so bile premagane že dosti
večje težave«.

Berlin, 29. aprila. j. Bratislavski radio: V ber-
linskih političnih krogih menijo, da je bil zadnji
Churchillov govor, namenjen vsemu angleškemu
imperiju, najbolj šibek in najbolj črnogled, kar jih
je sploh kdaj slišalo angleško ljudstvo iz ust pre-
sednikov vlad. V nemškem znanem ministru-
stvu so povedali, da se iz Churchillovega govora jasno
zrcali, da se je tudi predsednika britanske vlade
letala moralna potrtost, kar ni nič čudnega sprčo
hudih porazov, ki jih britansko orožje doživlja na
vseh bojiščih. Silna potrtost se je prijetla tudi vse
britanske javnosti, ki ne dobi nobene tolažbine in
bodrilne vesti, pač pa samo poročila o stalnih umi-
kih in porazih svoje vojske.

Dva grška ministra v Smirni

Reuter poroča, da sta pribežala v Smirno biv-
ša grška ministra Kozias in Apostolides.

Nj. Vel. Kraljica in Cesarica obiskala ranjence

Rim, 29. aprila. Njeno Veličanstvo Kraljica in Cesarica je včeraj obiskala ranjene italijanske častnike in vojake v Osrednjem zavodu za oskrbovanje ranjencev v ulici Via Aurelia. Visoko gospo je sprejel ravnatelj zdravilišča skupaj z zdravniki zavoda. Kraljica in Cesarica je nato obšla vse oddelke, kjer so bili ranjeni častniki in vojaki ter se pri vsakem dalj časa pomudila v pogovoru. Za vsakogar je imela besede tolažbe in materinskega sočutja. Vsi ranjenci so visoko gospo navdušeno pozdravljali. Ob sklepu je visoka gospa izrekla priznanje in pohvalo vodstvu zavoda za dobro oskrbo in organizacijo skrbstva, ki so ga deležni ranjeni častniki in vojaki.

Italijanski veleposlanik Auriti sprejet pri sv. Očetu

Rim, 29. aprila. Sv. Oče papež Pij XII. je sprejel v privatni avdienci veleposlanika Giacinta Auriti-ja, generala Vitelli-ja in njegovo družino ter patra Murraya, generalnega superiorja redemptoristov z generalnim prokuratorjem.

Pogled v zasedeno Slovenijo

Ljubljana, 28. aprila. »Piccolo« objavlja v daljšem članku izpod peresa svojega odličnega poročevalca gospoda Carla Tigolija o organizacijskih delih, ki so jih zdaj začele nove italijanske oblasti na slovenskem ozemlju. Med drugim pravi v odstavku Ljubljana in Trst, kako so ljubljanski meščani z zanimanjem opazovali italijanske čete in kako so se zaradi njih spremenile ljubljanske ulice. Vse je postalo živahno, dasi je vsakdanje življenje potekalo nemoteno po svojih normalnih poteh. Ljubljana je bila tudi doslej zmeraj v tesnih stikih s Trstom in so se vezi leto za leto vpravi zaradi trgovskega poslovanja zmeraj bolj večale. Trst ni bil nobeno oddaljeno mesto za Ljubljano, čeprav sta bila vsak zase v svoji posebni državi. Ta vez se je sedveda zdaj popolnoma izenačila.

V drugem odstavku govori G. Tigoli, kako so se tudi po drugih krajih Slovenije že udomačile italijanske čete in kako se začena za Ljubljano in za vse zasedeno ozemlje druga stran zgodovine nove dočelnosti. Dopisnik dalje piše, da so v Ljubljani začeli izhajati listi v dveh jezikih, kako so važnejša poročila in odredbe objavljene tudi v italijanskem jeziku, hkrati s slovenskim prevodom. Zlasti omenja naša dva največja dnevnika »Slovenca« in pa »Jutro«. Omenjen je tudi obisk ljubljanskega škola pri Kraljevem Civilnem Komisariju in o drugih sprejemih na Komisarijatu. »Vse prebivalstvo v zasedenem ozemlju z velikim zaupanjem ure v novo bodočnost.«

Bivše jugoslovansko ladjevje dobila Italija

Graška »Tagespost« poroča od svojega poročevalca iz Rima, da je vse jugoslovansko ladjevje, in sicer vojno ter trgovsko, zdaj v rokah Italije.

Ze en dan prej, preden je bivša jugoslovanska vojska položila orožje, je italijanska vojna mornarica zasedla vsa dalmatinska oporišča bivše jugoslovanske mornarice. To se je zgodilo dne 18. aprila.

Bivše jugoslovansko vojno ladjevje je šlo med drugim eno matično ladjo za letala, eno

Italijanska vojska počastila italijanske žrtve svetovne vojne

Lepa vojaška slovesnost na pokopališču Italijanskih vojakov

V torek dopoldne ob 10 je krenil italijanski pehotni polk skozi mesto. Bil je to prvi polk sardinskih grenadirjev v, ki je v strunskem koraku in z godbo na čelu šel po Poljanski cesti mimo školje, čez Marijin trg po Prešernovi ulici in Dunajski cesti ter po Linhartovi cesti na pokopališče k Sv. Križu. Vsa Ljubljana je bila na nogah in si ogledovala dobro opremljene vojake, ki so z odličnim korakom in v odličnem redu šli skozi najbolj živahne ljubljanske ulice. Povsod se je nabral gost špalir gledalcev, ki so bili najprej opozorjeni po zvokih godbe. Vsi so se čudili velikemu številu godbenikov, ki so izvrstno igrali korračnice.

Na čelu godbe so korakali trobentači in fanfaristi. Za temi je korakala velika skupina bobnarjev z velikimi in živahno pobarvanimi bobni. Tem so sledili drugi godbeniki. Bobnarji so v odmorih bobnali učinkovit takt koraku, sicer pa so igrali ali fanfaristi in trobentači ali pa godbeniki. Takoj za godbeniki je po-

staven zastavonoša nosil staro polkovno zastavo, kateri se je poznalo, da je spremljala polk na vseh njegovih bojnih pohodih. Za zastavo in poveljstvom polka so se vrstile posamezne enote polka. Vojaki so bili vsi v čeladah in so nosili puške na ramah. Pred pokopališčem se je polk ustavil.

Na pokopališču Italijanskih vojakov, ranjencev in ujetnikov iz svetovne vojne je odšlo poveljstvo polka z godbo in dvema bataljonoma. Poveljnik je položil ob spomenik žrtvam iz svetovne vojne lep venec, godba pa je zaigrala žalostinko. Po počastitvi spomina v Ljubljani pokopanih italijanskih žrtve svetovne vojne, je polk v istem redu, kakor je prikorakal, odkorakal po Šmartinski cesti nazaj v mesto. Krenil je na Masarykovo cesto in nato odšel po Miklošičevi cesti na Marijin trg čez trdnjavo in po Poljanski cesti nazaj v vojašnico. Prav tako, kakor pri odhodu, je polk sardinskih grenadirjev na njegovi poti nazaj v vojašnico spremljalo na hodnikih polno občinstva.

Rožni venec in družina

Ko je papež Pij XII. nedavno sprejel skupino novoporočencev, jim je govoril prisrčne besede o rožnem vencu in družini. Med drugim je dejal: »Rožni venec je veličasten film, kjer se predvajajo žive slike iz življenja Zveličarja in Marije, ki jih človek vidi v duhu iti mimo. Živi zgledi so najkrajša pot za posnemanje božjega zgleda. Kjer je ljubezen, tam tudi pot ni dolga.

Tri stvari so, ki nam obremenjujejo življenje in ki so tudi za onstransko življenje prazne, so: nezadovoljnost v družini, strah pred trpljenjem in pozabljenost na večnost. Zoper vse to trojno zlo je v družini izvrstno zdravilo rožni venec.

Vsebinska vsebina dela rožnega venca sta mati in otrok. Ta del rožnega venca daje materi moči in ji pokaže pot za tiho srečo v družini.

Komaj je Marija spoznala, da je božja volja, da postane mati, je takoj privolila z besedami: »Zgodi se mi po Tvoji besedi.« Svoje tihe sreče ni mogla ohraniti zase. Onkraj hribov je bivala zvesta duša, kateri je hotela prinesiti to veselo vest. Dve bodočji materi, ena že v visokih letih, druga v najnežnejši mladosti, sta bili srečni, da se je Bog ozrl nanju in ju blagoslovil. Kako iskreno vplivajo te skrivnosti na srce matere, ki noče, da bi bilo njeno telo ponižano in bi postalo grobnica! In ko je bilo popolnoma v Betlehemu rojeno Dete, je bila okrog in okrog ena sama beda in siromaštvo. Ni bilo strche, ne posteljice, nobene usmiljene roke za mater in otroka! Tu je bil le hlevček,

ledena burja, trda slama in jasi. A vse to je bilo pozabljeno. Marija je imela svojega otročka, ki je bil samo njen in ki je bil edini zaklad. Dvoje srce sta utripali v ljubezni in sreči: srce matere in srce otroka.

Otroci so dar božji. Marija je dobila Otroka od Boga, za Boga ga je žrtvovala v templju in ga je žrtvovala kot velikonočno jagnje za odrešenje sveta. Zares, v družini ne sije zmeraj sonce! Za veseljem pride trpljenje! Tudi Marija je morala preboleti hude bolečine za svoje izgubljeno Dete, ki ga je izgubila brez svoje krivde.

Vsebinska našega romarskega življenja na svetu so sami križi in križi. Vsaka roža je polna trnje. Kako dobro dene človeku, da ima nekoga, ki mu daje tolažbo, in ki ga zna potolažiti prav zato, ker je tudi On nosil križ. Saj, kadar je sila najhujša, pomaga revežu zmeraj revež. In Zveličar, Mož bolečin, je tudi človek usmiljen. On nam ne pravi, da nam bo vzel križ za ramen, ampak pravi, pomagaj ti bom križ nositi.

Kaj ima človek, da mora prenašati in trpeti, česar ni že on prej pretrpel! Gospod hodi na čelu neskončne procesije tistih, ki nosijo križ. Tudi ti se pridruži s tvojim križem! Žalostni del rožnega venca ti pojasni skrivnosti križa in ti daje moči, da ga moreš prenašati. Zato je križ dodeljen rožnemu vencu. Prvo, kar vzameš v roko, ko začneš moliti rožni venec, je križ. In ko ti drsijo jagode molka čez prste, si na koncu spet pri križu.

Žalostnemu delu se pridružijo skrivnosti častiljivega dela rožnega venca. Tu vidiš, kakšno poveljanje te čaka na koncu poti, ki si jo prehodil s križem! V tem delu se zmeraj znova prepeva pesem o neumrjočem življenju in o neločljivem svidenju, kar že tisočletja tolaži človeka v tej dolini solz in kar mu daje miru, kakor mati pomiri dete ob zibelki. Ker pa je pesem o neumrjočnosti že pri toliko ljudeh dandanes umolknila, zato umira toliko duš spričo neizrekivega domotožja po večnosti.

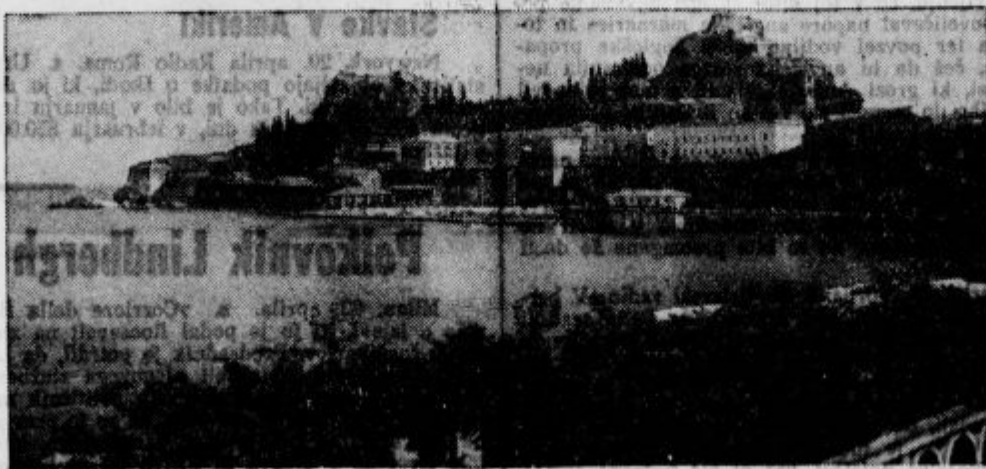
V to neutešljivo hrepenenje človeškega srca pa nam častiljivi del rožnega venca vzklika z zmagovalnimi klici o neumrjočnosti. Pri Onem, ki je vstal od mrtvih, živijo mrtvi dalje. Spet se bodo sešli pri Njem, ki je vstal in šel v nebesa in ki nam je poslal svojega Duha v tolažbo.

Mati in otrok spadata neločljivo skupaj. Ker je bila Marija deležna križa svojega Sina, je smela biti deležna tudi časti ob Njegovem prestolu. Vprav zaradi trpljenja se mu je tako približala, da je postala eno z Njim. Neskončno veliko je bilo njeno zemeljsko trpljenje, neskončno veliko je njeno veselje v nebesih.

Hudi spopadi v Singapuru

Tokio, 27. aprila. Japonci, ki so prišli iz Singapura, poročajo po vesteh lista »Jomiuri Simbuna«, da so bili izven Singapura hudi spopadi med avstralskimi in indijskimi četami, pri čemer so tudi puške pokale. Pravijo, da je v Singapuru okrog tisoč ranjenih. Ta spopad so baje povzročile avstralske čete s svojim vedenjem spričo Indijcev. Medtem ko so avstralske čete najboljše opremljene, hranjene in plačane, pa so indijske čete slabo plačane in taborijo v šotorih. Angleži imajo baje tudi težkoče s Kitajci, in sicer zaradi davkov, ki so jih zvižali za večje potrebe glede na oboroževanje.

Otok Krf

La Fortezza di Corfù occupata dalle Forze Armate italiane. — Trdnjava na Krfu, katero je zasedla italijanska vojska.

Otok Krf (italijansko Corfu, staro ime Corcyra) je najsevernejši med Jonskimi otoki. Italijanska vojna poročila pravi, da so ga zasedle zmagovalne italijanske čete. Otok Krf loči od celine krfski preliv. Otok ima zelo ugodno podnebje, rodovitna in dobro namočena tla. Otok Krf spada med najblagoslovljenejše predele bivše Grčije. Zaradi milega podnebja ter naravnih krasot ga tuji zelo radi obiskujejo. Severni predeli otoka so gorati in

Podaljšana policijska ura

Po najnovejši odredbi Kraljevega Civilnega Komisarija je od 29. aprila dalje dovoljen promet po ulicah mesta Ljubljane od 5 zjutraj do 22.30 zvečer. — Po drugih krajih zunaj Ljubljane, ki so sosedeni po italijanski vojski, pa je dovoljen nočni promet na cestah od 5 zjutraj do 21 zvečer.

Nadalje je podaljšana policijska ura za javne lokale v Ljubljani do 22, drugod pa do 21.

Irska delavska stranka je zborovala

Newyork, 28. aprila. Kongres irske delavske stranke je bil včeraj v Dublinu. Na zborovanju je bilo znova sklenjeno, da mora svobodna irska država ostati izven sedanjega spopada ter se izogibati vsakršnega poskusa, ki bi utegnil spremeniti to stališče. Predsednik kongresa Keyes je govoril o gospodarskem položaju ter je oestro obsojal kapitalistični sistem, ki se izogiblje vsakemu sodelovanju delavskega stanu. Napovedal je, da bo svet deležen boljše socialne pravičnosti.

Nemčija, Španija, Portugalska

Berlin, 28. aprila. Na podlagi nekaterih poročil, ki jih pošilja v svet angleška propaganda, češ da je znatno povečano diplomatsko delovanje med Berlinom, Španijo in Portugalsko, tukaj naglašajo, da imajo ti manevri le ta namen, da bi mednarodno pozornost obrnili na druge politične dele, kateri so za Anglijo manj žalostni. Španska in portugalska vlada se očitno tako vedeta, da se vidi, da se ti dve vladi nikakor ne dasta vplivati od angleških manevrov, kateri bi radi sejali seme nesloge in panike.

Kake izgube je imela Madžarska v bojih

Budimpešta, 28. aprila. Tukaj je izšlo poročilo o izgubah ogrske vojske med 11. in 20. aprilom, ko so ogrske čete zasedale ozemlje bivše Jugoslavije. Pri tem je padlo 5 častnikov in 60 vojakov; ranjenih je bilo 8 častnikov in 300 vojakov; 15 vojakov pogrešajo; 2 častnika in 328 vojakov pa je zbolelo. — Spet so obnovili promet na železniški progi med Budimpešto in Subotico ter Novim Sadom, potem ko so popravili progo, ki so jo bile poškodovale odhajajoče bivše jugoslovanske čete.

Letalske zveze v arktične dežele

Moskva, 28. aprila. Sovjetsko letalstvo je, po nedavnih poročilih, uvedlo nekaj letalskih prog za v arktične pokrajine. Pravkar poroča list »L' Eco di Roma«, da so na svojih prvih poletih v prvem mesecu novih prog, preletela tozadevna letala že 12.237 ur in so prepeljala 11.000 potnikov, dalje 470 ton trgovskega blaga in 190 ton pošte.

Sovjetski poslanik v Budimpešti

Budimpešta, 29. aprila. Sovjetski poslanik v Budimpešti, Skjabanov, ki je dne 8. aprila odpotoval v Moskvo, se je včeraj vrnil v Budimpešto.

Norveški mornarji ušli iz Gibraltarja

Madrid, 28. aprila. Štirje norveški mornarji so se z ladiami odpeljali iz Gibraltarja, češ da ne bodo nič več opravljali službe za Angleže. Vsi štirje mornarji so si zaželeli rtačaj v svojo domovino.

V Angliji ženskam nobenih cigaret

Vse tobakarne v Sheffieldu in Leedsu so sklenile, da ženskam ne bodo prodajale nobenih cigaret več, saj jih je komaj za moške zadosti.

Švedska ladja zaplenjena

Ciudad Trujillo, 28. aprila. Vlada z otoka Dominique je odredila, da naj se zapleni švedska 5000-tonska ladja »Brasil«. Ladja, ki je prispevala v vodovje otoka Dominique, je bila nato vojena s kavo. Posadki pa se ni nič zgodilo in so moštvo spustili na svobodo.

Nemčija dobi kolonialno ministrstvo

Berlin, 29. aprila. j. Bratislavski radio poroča, da se v berlinskih političnih krogih govori, da se bo v Berlinu v kratkem ustanovilo kolonialno ministrstvo. V istih krogih zatrjujejo, da se Nemčija ni nikdar odrekla svojim kolonijam v Afriki in da zato ustanovitve kolonialnega ministrstva ne pomeni nobenega presenečenja za poznavalce razmer v Nemčiji.

Pirej

Pirej jima okoli 300.000 prebivalcev. Je drugo grško največje mesto ter atensko pristanišče. Pirej leži v Egejskem zalivu, ki sega globoko v atiško ravan. Pirej je rasteel vzporedno v Atenami in se je razvil ne samo v veliko pristanišče (važen je zlasti kot uvozna luka), temveč tudi kot glavno industrijsko središče cele Grčije. Pirejsko pristanišče obvladuje celo levantsko trgovino in je zadnje pristanišče na poti na Bliznji Vzhod. Pirej ima železniško zvezo z Atenami. Tu se konča važna železniška, torej suhozemska zveza s Tesalijo in Vardarsko kotlino. Pirejsko mesto ima sedaj že okoli 300.000 prebivalcev in je sedež mnogih inozemskih konzulatov. Industrijske panoge, razvite v Pireju, so sledeče: volna, tkanine iz volne, ladjedelnic, izdelava strojev, vinarska industrija, industrija kemičnih izdelkov, mila, smodnika. Pristaniško naprave v Pireju so velike in moderne, ker so novejšega datuma. Promet je tako velik, da morajo razbremenjevati glavno irejsko luko manjša pristanišča Zea in Munychia v Faleronskem zalivu ter pristanišče sv. Jurija v pristanišču Keratsini. V mirnem času je letno privozilo in odšlo iz pirejskega pristanišča nad deset tisoč ladij s tonažo preko 6.300.000 ton.

Naravno pirejsko pristanišče je spoznal in uporabil Temistoklej. Okoli leta 460. pred Kristusom so ga pod Temistoklejem zvezali po dolgem obzidju z Atenami. Za vlade Perikleja je bil Pirej najpomembnejše pristanišče svojega časa na svetu. Leta 86. pr. Kr. ga je razrušil Sula. Od tistega časa je bil zaupen vse do leta 1835.

Droline novice

Koledar

Sreda, 30. aprila: Varstvo sv. Jožefa; Katarina Sienska, devica.
Četrtek, 1. maja: Filip in Jakob, apostola; Grata, vdova; Jeremija, prerok.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla ga. Štefania Bizjak. Pogreb bo v sredo, 30. aprila ob pol petih popoldne v Žal, kapela sv. Andreja, na pokopališču k Sv. Križu.

Osebnostne novice

— Poročilo se je v nedeljo, 27. aprila v Cerkljah ob Krki g. Zvonko Omerza, prometnik, z gđ. Dragico Pleterški. Cestitamo!

Slovenske žrtve vojske

21. Alojzij Kremsar, star 37 let, skladiščnik pri stavbi trdnjavi Zupani, stanujoči v Ljubljani, Vošnjakova 6, je umrl vseh oslabelosti v vojski v St. Petru pri Novem mestu in bil tam 14. aprila pokopan.

22. Verbič Anton iz Škofljega, občina St. Vid pri Stični, star 33 let, oženjen, je bil ob povratku domov ustreljen.

23. Jakob Aleš je padel kot žrtev bombnega napada na meji občine Mirna peč in Prečna dne 11. aprila.

24. I. Zakrajšek, doma iz župnije St. Janž na Dolenjskem, je bil ubit v St. Rupertu. Pokopani so ga v St. Janžu.

25. In 26. Gospa Jerajeva in njena hčerka, absolvirana filozofka, sta prišli v Skopje obiskat svojega moža oziroma očeta, administrativnega kapetana g. Jeraja. Ob priliki bombardiranja Skopja na cvetno nedeljo sta bili obe ubiti. Hčerko so pet dni pozneje našli in pokopali, gospe doslej še niso dobili.

27. Matej Benedičič, železniški strojevodja, je bil na veliki petek zadet z več strelji iz letalskih strojnica na novomeškem kolodvoru. Rajni je bil doma iz Radovljice, stanoval je pa v Ljubljani. Pokopan je bil v Mošnjah.

28. Vinko Burnik, pisar pri štabu divizije, doma iz Ljubljane, Šmartinska cesta št. 12, je zgorel dne 11. aprila pri požaru meščanske šole v Novem mestu, ki ga je povzročil bombni napad.

29. Ivanka Kukman, vdova po invalidu, doma iz Lešane pri St. Petru pri Novem mestu, je zgorela pri požaru meščanske šole v Novem mestu dne 11. aprila.

Pogrešanci iz Belgrada se oglašajo

Rdeči križ

objavlja imena civilnih pogrešancev, ki so se javili iz Belgrada. Vsa podrobnejša pojasnila daje Rdeči križ v palači Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 22b. Opozarjamo, da je ta lista le del pogrešancev iz Belgrada. V teku prihodnjih dni bomo lahko postregli tudi z nadaljnjimi informacijami.

Živi in zdravi so v Belgradu:

Čok Andrej, Lavrenčič Alojz, Dorčić Majda roj. Puhakovič, Brajan Anica roj. Ravnikar, Leskovec Joža, Gajšek s. Marija-Andreja, Elar Anton, Škrabec Julka, Plestenjak Marija, Belle Danimir, Klemenčič Janko, dr. Bončina Franc, Jelašič Boris, ing. Kralj Lojzka, Zadnik Marija, Anica, Ema, Kukman Franciška, Semrov Olga, Resman Janko, ing. Vidic, soproga in Ivan, Mara, Mitja, Bezeg Danica s. Dilekta, Pesek Jelka, Jerin Franciška, Kopal Mercedes, Cizerle Olga, Lap Matej, Polajnar Karel, Polajnar Ottilija in sin Tomažek, Koba Gustav z družino, Jernejčič Jospina, Jernejčič Olga, Jernejčič Anica ml., Samide Valter, Fortič Anton, Bojc Ruša, Zupanc Franja, Saks Josp, Saks Alojzija roj. Jeras, Petrič Slava, dr. Andrejka Rudolf, Kosmač Lidija, Kosmač Jože, Detela Olga, Savinšek Marijana, Popovič Desanka roj. Sedej, Traven Marija, Rijavec Franc, Hanuš Alojzija, Hanuš Luka, Hanuš Mili, Šeme Ana, Otahal Josip, Koprivšek Štefan, dr. Ambrožič Matija, Vrbič Vida, Milanovič Pavla, dr. Katič Danilo, Malovasič Anton, Jaklič Albina, Markič Jospina, Arnečič Anička, Privšek Jože, Višnjič Ljubica, Navina Marija, Savinšek Slavko, Marjana, Stih Franja roj. Dobravec, dr. Vučina Leon, dr. Zorc Slavko, Prešern Hermina, Bajd Vida, Vrbačnik Ivan z družino, Bojc Ruša in družina Fortič, Janežič Josip, dr. Gaj Ela,

Šmon Tilka, Race Božo, Ahčin Ana, Arnejčič Pavel, Babšek Berta, Bajcar Josip, Benedičič Franci, Bohte Anica, Bradaška Marija, Burnik Viktorija, Cerkvenik Angelo in Fanči, Cizansky Stanislav, Cernila Marija, Dagarin Angela roj. Ferjan, dr. Dekleva Leon, Deržaj Peter, Benzija Vera, Gruden Pavla, Ule Mimica, Kecalj Antonija, Svetlič Artur, Devetak Jurka, Novak Josip, Kette Maristela, dr. Gaj Emil, Marovt Stanko, Devetak Irena, Robida Antonija s. Kancalija, Kopal Nada, Baršič Julius in Marija, Schiffer Tončka, Gornik Anica, ing. Hanuš Jaromir, Habe Lojzka, Holberger Džuro, Janežič Jospina, Jurman Anica, Franci, sin, Kirsanova-Popova Nina roj. Wanner, Katanič Olga, Krulje Tilka, Kunc Irma, Knežević Marija, Klemenec Stanko, Koba Gustav, Kozina Marjan, Kiš Marija, Konrad Josip, Mijač Dušan, Mijač-Pehani Marija, Leskovec Janko, Kovačič Marenka, Flere Tonka, Perme Marija, Florijana, Tominec Minka, Petkovič Marica, Zobeč Any roj. Novotny, Zupanič Jože z ženo in dvema otrokoma, Tominec Janez, dr. Tominec Stanko, dr. Pirč Francšek, Bojan, Vračko Karel z ženo Hildo in hčerko Marico, Brate-Stojanovič Valerija, Švajger Milica, Rovar Alojzij, dr. Steinmetz-Sovodolski, Svetlič Jelica, Podbregar Adolf, Zobeč Anton, Wolf Breda, Sabol Marica, Šmon Matilda, dr. Stofla Lea, Pirkar Majda, Urbanc Margareta, Urbanc Dimitrije, Mačkovešek Franjo, žena Mara in sin Andro, Sedmak Ante, Lazarevič Marica, hčeri Jelka in Milica, Nedeljkovi Julka, Kovač Anica, Tanjko Franciška, Kajfež Mira, Kuntič Angela, Krenc Mimi, Erat Julka por. Milanovič, Gulič Rudolf in družina, Trifunovič Zorka, Pernuš Milica, Šilonec Joško, Kostič Ljuba, Babnik Anton, Sinigoi Josip, Kramar Roza, Valentinčič Vera, Ficur Riki roj. Banovec, Valušnik Anica, Zor Bertina in Anica, Šuput Julija, Leskovec J. Roman, Schnabl Tilka, Cvenkel Leopold, Rataj Antonija, Sajovic Vinko, Drenik Milka, Stalowsky Lija.

Neredna stolica

upliva na ves organizem.
Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

Prvi, ki je prišel iz Skoplja

V soboto, 26. aprila, se je vrnil iz vasi Orešani, 26 km južno od Skoplja, kapetan I. razreda, vrhniški lekarnar g. mr. Stanko Hočvar. Blizu Petrova, kjer je bil jugoslovanski aerodrom in so Nemci na cvetno nedeljo zjutraj uničili 30 bombnikov, je bil 8. aprila od Nemcev ujet in nato odpeljan v Skopje. Tam je bil skupaj z naslednjimi slovenskimi častniki. Vsi so ujeti od Nemcev in so zdravi v taborišču v Skoplju:

Nižji vojaški uradnik III. razreda Alojzij Lukež.

Administrativni kapetan Jeraj. Pri bombardiranju Skoplja je izgubil ženo in starejšo hčerko, absolvirano filozofko. Prišli sta v armijo k njemu na obisk in bili ob priliki bombardiranja ubiti. Hčerko so pet dni pozneje našli in pokopali, gospe doslej še niso dobili.

Poročnik Bauman iz Maribora.

Nižji vojaški uradnik III. razreda Jernej Hribar, doma iz Vira pri Domžalah. Bil je v Kraljevem in je prišel v četrtek, 24. t. m. v Zemun obiskat starše svoje žene. Vrnil se bo te dni v Skopje, kjer ima svojo družino.

G. mr. Hočvar je govoril večkrat tudi z msgr. Kordinom, ki je bil ob porušenju skopljanske škofije in cerkve v škofiji. Ostal je nepoškodovan, izgubil pa je prav vse, kar je imel in ima samo obleko, ki jo je imel takrat na sebi. Sedaj stanuje v sirotišču, ki ga je ustanovil pokojni škof dr. Gnidovec. Sirotišče opravlja slovenske usmiljenke, ki so ostale vse žive in zdrave.

— Avtobusni promet se razvija. Avtobusne proge, ki so vodile iz Ljubljane v razne smeri, se polagoma vzpostavljajo. Od ponedeljka naprej je že odprta proga Ljubljana—Bleke—Lož. Pečnikarjev avtobus prihaja iz Starega tega pri Ložu v Ljubljano redno zjutraj ob 7.30, vrača pa se nazaj ob 15.40. Že včeraj je

prišlo mnogo civilnih potnikov iz Loža in drugih krajev v Ljubljano po svojih dnevniških poslih in opravkih.

— Tečaj italijanščine — novi (dnevni in večerni, začetni in nadaljevalni) prične 1. maja. Sodobni pouk po uspešni in lahki metodi Konverzacija. Učni honorar nizek. Na razpolago prospekt Prijave sprejema in daje informacije: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Dobo-branska cesta 15. — Posebni tečaji za nemščino in strojeopisje.

— Po deževju lepo vreme. Po podatkih meteorološkega zavoda je bilo letošnji april vsega 15 deževnih dni s 150.6 mm dežja. Od 22. aprila naprej do včeraj so bili najdeževnejši dnevi, toda včeraj zjutraj je deževje prenehalo in začelo se je počasi jasiti. Lepo in sončno vreme bi mnogo pripomoglo k hitrejši rasti in zelenju dreva.

— Doma se lahko naučijo italijanščine. Vpišite se v trimesečni dopisni tečaj za italijanščino, ki ga priredi v začetku maja Dopisna trgovska šola v Ljubljani, Kongresni trg 16-II. Pišite ali pridite po pojasnila.

— Kdo ve kaj o Lovru Zagarju, doma iz Lesc pri Bledu, ki je služil kot redov mehanik pri 107. eskadrili 9. vazd. baze, aerodrom pri Banjaluki? Prosimo one, ki so odšli na veliki četrtek zjutraj z avtomobilom reševati ponesrečen aeroplan, ker je pogrešani šel z njimi, da pošljejo proti povrnitvi vseh stroškov svoj naslov bratu Ivanu Zagarju, Vzemljna zavarovalnica, Ljubljana.

— Rezervni podporočnik Jalen S. France se do danes še ni vrnil. Odšel je v Celje. Kdor kaj ve o njem, se lepo naproša, da sporoči proti povračilu stroškov na naslov: Ivana Šibic, Kopaliska 12, Ljubljana.

— Inš. Nace Cesen, rez. vazd. podporočnik, se do danes še ni vrnil. Kdor ve kaj o njem, se lepo naproša, da sporoči proti povračilu stroškov na naslov: Ivanka Cesen, St. Vid nad Ljubljano.

Ljubljana

1 Odpiranje in zapiranje trgovin v poletnem času v Ljubljani. Po sklepu uprave Združenja trgovcev v Ljubljani bodo trgovine s 1. majem t. l. odprte od 9 do 12 in od 3 do 6. Za obratovalnice iz čl. 2, 4 in 7 veljajo določila navedbe o odpiranju in zapiranju trgovin.

1 Letošnja uprizoritev Shakespeareovega »Othella« je v marsikaterem pogledu zanimiva predstava. Poleg že znanih odličnih kreacij, nosilcev glavnih vlog: Levarja, Boltar-Ukmarjeve ter Gabrijeličeve, Levarjeve, Lipaha in Skrbinske, smo spoznali v novi prezasedbi vlog nekaj mlajših moči. Predvsem je zanimiv Sever, ki igra letos prvič vlogo Jaga. Nadalje: Gale kot Cassio, Tiran kot Roderigo ter Milčinski kot tretji plemič. Nova sta od starejših članov: Potokar kot Montano, Kaukler kot Lodovico. Od stare zasedbe so ostali v svojih vlogah: Gregorin in Bratina kot senatorja. Presetnik kot plemič in Brezgar kot sel. Režija je prof. Sesta. Opozarjamo, da bo uprizoritev v petek kot dijaška predstava po globoko znižanih cenah od 14 din navzdol.

1 Tečaj italijanščine pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2, (tel. 29-58), se prične v petek, dne 2. maja. Prijave se sprejemajo v pisarni zavoda.

Kino Sloga, tel. 27-30

Danes premiera!

Prva ljubezen

Ilse Werner, Margarethe Schön, Johannes Riemann. Sentimentalna ljubezenska zgodba

Ob 16 in 18.30 uri

1 Šegava in humorna ter muzikalno zelo prikupna opereta »Tri stare škatle« je ljubljanskega zgodba treh deklet, ki se godi tekem 10 let. Plahost snubcev zakrivi, da se ljubavna para šele po raznih zapletljivih najdeti. Poličeva in Modest Sancin imata učinkoviti partiji, v katerih lahko prideta do velikega igralškega razmaha. Parček, kuharica in vojak, se srečujeta v najrazličnejših okoliščinah in doživlja razne dogodke, ki dajejo velik povoda za smeh. Glavni vlogi imata tudi Barbičeva in Belizar Sancin ter Polajnarjeva. Dirigent: D. Zebre. Režiser in koreograf: inž. Golovin.

1 Italijanski začetni in nadaljevalni tečaj priredi v večernih urah Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani. Prijave v društveni pisarni, Gregorčičeva ulica 27, pritrilje, med 8. in 14. uro.

1 Opremljene sobe in stanovanja, primerna za oficirje, prav tako pa tudi prostore za moštvo, naj lastniki prijavijo mestnemu pogla-

hiši. »Kar po domače se naredite, kajti nocoj je mrzlo in vlažno.«

»Da, mrzlo je,« odvrne Don Rocco s prisiljeno dobrohotnostjo v glasu. Svetliko postavi na mizo.

»Pridite sem!« pravi zopet oni. »Čakajte, tam postrežem jaz!« Vzame stol in ga postavi pred ognjišče zraven svojega. »Tako!« pravi.

Medtem je prišel Don Rocco do sapa in se zavedel. Silno zgubano čelo kaže, kako mu blodi po misli po glavi.

»Hvala lepa,« odgovori. »Samo plašč bom odložil, potem se takoj vrnem.«

»Kar tukaj ga odložite!« pravi Moro hitro in zapovedujoče, kar Donu Rocco nikakor ne ugaja.

Močje odloži plašč in klobuk in se vsede poleg gosta.

»Boste že oprostili, da sem zažgal majhen ogenj,« začne ta, »že dobre pol ure sem tu. Mislim sem, da ste doma in študirate. Ali ni danes sobota?« Jutri zjutraj boste zopet imeli za norca kmete z znanimi štirimi stavki.

»Z razlogo evangelija, hočete reči,« ga živahno prekinje Don Rocco. V tej stvari ni poznal strahu.

»Saj razumete, kaj mislim,« pravi Moro. »Oprostite, jaz sem tudi kmet in povem tako, kakor razumem. Bodite tako dobri in mi dovolite ščepec!«

Don Rocco mu ponudi dozo.

Moro pomežikne. »Je utihotapljen, ki prihaja k nam čez mejo za hrbtno gosposke?«

»Ne,« odvrne Don Rocco in vstane. »Morebiti imam takega še kaj tu zgoraj.«

»Pustite to, pustite!« pravi hitro Moro, »je dober ta.«

Tri prste je vtaknil v dozo in si vzel zalogo, ki jo je njuhal v kratkih presledkih, ko je ogledoval ogenj, ki mu je razsvetljeval črno brado, bled obraz in živahne, brihtne oči.

»Zdaj ste se menda dovolj ogreli,« se je drznil Don Rocco pripomniti. »Zdaj greste lahko do-

Predstave danes ob 16 in 18.30 uri

Kongo-Express

Willy Birgel — Marianne Hoppe v gl. vlogah

KINO UNION, tel. 22-21

varstvu, in sicer od 7.30 do 13 v glavnem vložku, soba št. 1, od 13 do 20 pa pri vratarju, soba št. 2, v pritriljevega poslojpa na Mestnem trgu. Navesti je treba podatke o sobi in opremljenosti, natančen naslov in primerno ceno.

1 Trdka Chromos, tvornica grafičnih barv, Zagreb, je darovala v spomin na umrlega gospoda Vinka Kožuha 200 din Stolni Vincencijevi konferenci. Srčna hvala!

1 Prodajalne mestne občine imajo vsak dan sila dela. V torek so prodali 37 zabojev masti, torej nekaj nad 4000 kg. Šlo je dalje 8 vreč krompirja in za 5000 din kaše, ješprenja in fižola. Jajca, ki so bila na prodaj, so že pošla in jih zato v prodajalnah mestne občine ne bo več mogoče dobiti. V torek dopoldne okrog 10 je zmanjkalo v prodajalni tudi masti in so zaradi tega prodajalci omejili prodajo v toliko, da ni vsak dobil toliko kilogramov, kolikor je imel krušnih nakaznic. Čakajoči so se zaradi tega razburjali, pa prav po nepotrebnem. Masti imata namreč občina še v zalogi in je bilo prav gotovo bolj primerno, da so prodajalci omejili količine tako, da velikemu številu kupcev ni bilo treba čakati popolnoma zastoj. Obe prodajalni, kjer prodajajo mast, sta namreč že popolnoma zatrpani s samimi praznimi zaboji od masti. Zato v sredo ne bodo prodajali masti, pač pa bodo odpeljali prazne zaboje in pripeljali zopet polne. Nato bo razprodaja masti šla zopet v redno izpod rok.

1 Nov vodnjak v Zvezdi. Mestni delavci so danes začeli podirati vodnjak v Zvezdi, kjer so si težje obiskovalci Zvezde doslej lahko privo. Ščili zdravo in najbolj poceni kapljico. Vodnjak ne bo odstranjen za vedno, ampak bo samo preurejen, tako da bo v skladu s celotno novo ureditvijo Zvezde.

1 Na sodišču se dnevno razvija normalno delo. Kazenski senati na okrožnem sodišču obravnavajo zadeve, ki segajo še v dneve pred vojnimi dogodki na cvetno nedeljo. Na okrajnem sodišču ni opaziti takega navala strank iz okolice, kakor poprejšnje čase, ko je vladal po hodnikih velik živčev in so sedaj kmetje prav redki, ki prihajajo na sodišče, pač skrbijo bolj za kmetije in osredotočajo svoje skrbi na obdelovanje zemlje in ureditev gospodarstva. Zemljiškoknjižni urad okrajnega sodišča je sedaj zelo živahen in zaznamuje velikansko število različnih poslov. Ta je letos v aprilu že zaznamoval do 140 kupnih pogodb za vrednost nad 20 milij. dinarjev.

1 Zgubila se je pred tednom zlata zapestnica na poti iz Bežigrada do liceja in Mestnega doma. Ker je drag spomin, se naproša poštenega najditelja, da jo vrne proti primerni nagradi: Marija Švajger, Suvoborska ulica 15.

1 Dama, s katero sem v nedeljo zvečer v Zid. mostu na vlaku zamenjala, kovček, se naproša, da se zgleda na naslov Hočvar, Ulica Stare pravde 6, kjer dobi svojega.

Gledališče

Drama: Sreda, 30. aprila: »Protekcija.« Red Sreda. — Četrtek, 1. maja: »Trideset sekund ljubezni.« Red Četrtek. — Petek, 2. maja ob 15: »Othello.« Dijaška predstava. Izven. Globoko znižane cene od 14 din navzdol.

Opera: Sreda, 30. aprila: »Tri stare škatle.« Red B. — Četrtek, 1. maja: »Princeska in zmaj.« Mladinska predstava. Izven. — Petek, 2. maja: Zaprt.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta 48.

Anekdota

Znani nemški dramatik Frank Wedekind je nekoč sam nastopil pri neki svoji novi igri. Gledalec je bilo zelo malo in igralci niso bili razpoloženi. Občinstvo je bilo vedno bolj nezadovoljno in je nazadnje začelo žvižgati. Frank Wedekind se je nadenkrat sredi največjih protestov pokazal pred zastorom in je z močnim glasom zaklical:

»Gospoda, pozor! Vi popolnoma pozabljate, da smo mi na odru v večini!« V dvoran je nastal smeh in občinstvo se je pomirilo.

»Kaj, večernega časopisa še vedno ni?« vpraša mož ženo.

»Ne, ga še ni. Pa tudi ni več potreben. Vsa čas pride sosedu na obisk.«

Pereat Rochus

Ant. Fogazzaro.

IL

Vlažna, oblačna noč v novembru. Mali Don Rocco jo je mahal hitro, kolikor je mogel, v samotno sv. Luka, z nerodnim korakom, skrivljenim hrbtom in nihajočimi rokami. Razglabljal je temne besede grofinje Carlote, katerih važnost je počasi dosegel v svoji trdi butici. Premišljeval je tudi o prihodnji konferenci, o pereat mundus, o slabo pojmovanih podrobnih dokazih profesorjevih in slednjič, kako bodo razložili jutri evangelij. Vse mu je vrelo zmešano po glavi. Nedolžna Lucija se ne sme obsoditi, pereat mundus. Grofinja Carlotta je bila zanj neka zapovedovalka, kaj pa oni veliki Zapovedovalec? Nemo potest duobus dominis servire; tako, ljubi bratje, besede današnjega nedeljskega evangelija!

Vrh tega je pri igri izgubil, ubogi Don Rocco, kot sploh vedno. To je pobarvalo njegove malo si ve misli v čisto sive, četudi se ni brigal za posvetnost. Luknja v žepu in vedna smola. vse to mu je dalo misliti. Ali ne bi bilo boljše, da bi dajal miloščino?

»Najlepše pri tem je še to,« si misli, »da se dolgočasim in da me drugi slačijo. Za zabavo gotovo ne igram.«

Na levi je skupina dreves in zdaj pelje pot skozi neopredirno temo počasi navkreber k trem cipresam neenake velikosti, ki se črno odražajo od neba. Blizu teh starih cipres stoji samotna cerkev sv. Luka, zraven pa je prizidan majhen, že sto let zapuščen samostan. Zmerni, s trtami obrasli grčki nima nobenega drugega poslojpa. Ne od s cipresami zastražene cerkve ne od travnikov krog nje se ne vidi cesta ampak samo grčki, posejani z veselo zročimi vinogradi, nekaj vilami in kmetskimi hišami, kot bi bili majhni otoki v širni ravnini,

ki segajo do vznožja Alp in razširja vlažen vzduh nevidnega morja. Skromni kaplan grofinje Carlote je živel sam v samostanu kot duhovnik molka, zadovoljen s svojo skopo plačo, da je oznanjal tistim, ki so hoteli priti, v cerkvi božjo besedo, podnevi blagosiljal polja, ponoči pomagal bolnikom, z lastnimi rokami obdeloval vinograd; zadovoljen z eno besedo z vsem, celo s služkinjo, grdo, nekako štiridesetletno žensko, ki se je dal potrepeljivo hraniti in oskrbovati, ne da bi v teku leta spregovoril z njo deset besed.

»Če jo odslovim,« pravi sam pri sebi, ko stopa po ograjeni stezi, ki zavije od glavne ceste proti sv. Luku, »ji škodim na časti. Tega v vesti ne morem storiti, ker sem vendar prepričan, da ni nič res, in še celo z Morom ne.«

Ura v zvoniku odbije enajst. Don Rocco misli na pridigo, ki je ima še dobro četrtino spisati in hiti, kolikor more, čez travnik, mimo cerkve k vratom dvorišča v kotu pod stolpom, kjer konča steza.

Odpre vrata, gre skozi dvorišče do polovice in obstane prikovnan na dveh nogah. Slabotna svetloba skozi okna njegove sobe prihaja iz nekdanje obedne menihov v pritrilje.

Don Rocco je odšel ob štirih, da bi govoril s signoro Carotto, in se ni od takrat vrnil. Ni mogel torej pozabiti ugagniti luč. Gotovo se je vrnila Lucija prej, kot je obljubila. Ni se mučil dolgo z mislimi, ampak je vstopil.

»Ali si ti, Lucija?« vpraša. Nihče ne odgovori. Šel je po hodniku h kuhinjskim vratom in obstal na pragu.

Pri ognjišču je sedel človek in si grel roke nad ognjem. Brez razburjenja se obrne k duhovniku in pravi:

»Sluga, Don Rocco!«

Pri dimastem svitu petrolejke na mizi spozna Mora. Neko čustvo slabosti v srcu in nogah ga je prevzelo. Ne gane se in nič ne odgovori.

»Sluga, pravim, Don Rocco!« začne zopet Moro. Govori tako brez strahu, kot bi bil v lastni

Gospodarstvo

Odredbe proti nakopičevanju življenjskih potrebščin

Ponovno opozarjamo vse prebivalstvo zasedenega ozemlja na odredbo Kr. Civilnega Komisarja z dne 23. aprila, ki pravi doslovno tole: »Prepoveduje se vsem producentom, trgovcem na debelo in na drobno prodajati zasebnikom živila, blago za obleke, tkanine in obutev preko normalne potrebe.«

Vsak kršilec te odredbe bo takoj aretiran ter izročen pristojnemu sodišču, ki ga bo kaznovalo, blago pa se bo zaplenilo in koncesija odvzeta.

Zakonodaja v zasedenih pokrajinah

Postopno izhajajo v Rimu dekreti, ki urejajo pravno in ostalo življenje v pokrajinah, katere je zasedla italijanska vojska.

Dne 26. aprila je bila v Rimu objavljena uredba, da se bo v zasedenih pokrajinah nadaljevalo izvrševanje zakonodaje, ki je bila doslej v veljavi, na polju civilnega prava, trgovskega prava, meničnega prava in kazenskega prava, razen v onih zadevah, glede katerih so izšle že posebne naredbe italijanskih oblastev.

Pravosodje bodo v zasedenih pokrajinah še nadalje izvajali tamonjski krajevni organi in njih razglasi ter sodeb se bodo začeli takole:

»V imenu oblasti, dane po Vrhovnem po veljavnosti italijanskih oboroženih sil.«

Nato našteva dekret še nekatere pravne norme glede obsega in izvajanja juridičnih poslov.

Obilica razpoložljivih sredstev na italijanskem denarnem trgu

Komaj je za nami emisija velikega zneska blagajniških bonov, ki je dala 18 milijard lir, se še vedno pojavlja obilica razpoložljivih sredstev na denarnem trgu. Ta obilica omogoča delniškim družbam, da si z izdajo novih delnic zagotovijo potrebna sredstva za svoje potrebe. Številne družbe so zvišale v zadnjih 14 dneh svojo delniško glavnico. Zvišanja so popolnoma uspešna. Po zbranih podatkih za velike družbe so bila sklenjena in izvedena zvišanja delniške glavnice v zadnjih tednih za 1.762 milijonov lir.

Ti kapitali bodo služili za povečanje gospodarske delavnosti družb, ki so zvišale glavnico, obenem pa tudi k splošnemu povečanju gospodarske delavnosti.

Prehrana v Italiji

Sankecije v letu 1935 so v Italiji povzročile popolno preusmeritev italijanskega gospodarstva. Sicer je Italija že prej stremela k čim večji avtarkiji, katero je zlasti dosegla na polju pšenične proizvodnje z znamenito žitno bitko, vendar je šele doba sankcij pokazala, kako velikega pomena je avtarkija za Italijo.

Zaradi tega so v dobi sankcij in po njej šla avtarkična prizadevanja vedno bolj na široko in zajemala so domala vse gospodarske panoge. Ta prizadevanja so dobila svoj izraz tudi v ustanovitvi posebnega medministrskega odbora za avtarkijo, kateremu je večkrat predsedoval sam Mussolini.

Predvsem se je avtarkija izkazala na polju žitne proizvodnje. Lastna proizvodnja pšenice v Italiji je narasla od nekdanjih 50 milij. meterskih stotov na 75 do 90 milij. meterskih stotov in s tem je odpadel ves uvoz, ki znašal včasih normalno okoli 25 milij. met. stotov. Cilj italijanske kmetijske politike je, doseči na 55 milij. ha letno proizvodnjo 90 milij. met. stotov.

Tako ima Italija na razpolago dovolj pšenice za svoje prebivalstvo, saj pride pri 44 milij. prebivalcev na vsakega prebivalca okoli dva met. stota pšenice, t. j. nad 200 kg, kar popolnoma zadostuje za prehrano.

Da je bil ta uspeh v kmetijski proizvodnji dosežen, je pripisovati smotnemu delu pri osuševanju zemljišč in uvedbi kulture pšenice na njih, zlasti so v tem oziru bila zanimiva pontinska močvirja, ki so dala dovolj zemlje za ogromno število kmetov. Tudi nameravana razdelitev sicilijanskih veleposestev bo zelo povečala italijansko kmetijsko proizvodnjo.

Je pa znatna tudi proizvodnja drugih vrst žita in riža, katerega prideluje Italija daleč preko svojih potreb.

Najbolj znana pa je Italija po svoji kulturi zelenjave in južnega sadja. Za nad pol milijarde lir gre vsako leto iz Italije samo južnega sadja po vseh evropskih državah in deželah. Sadje pa je danes za prehrano izredno važno, saj vsebuje dragocene vitamine, ki vzdržujejo zdravje in moč naroda.

Ko se je začela vojna sredi junija lanskega leta, ni bilo treba posebnih ukrepov za prestop v vojno stanje. Nadaljevalo se je lahko prejšnje delo. Vendar so bili potrebni le še nekateri ukrepi za prehod v vojno gospodarstvo.

Tako je bila julija 1940 uvedena enotna moka, sredi julija sta bila ustanovljena pri Ministrstvu za Korporeacije in pri ministrstvu za kmetijstvo osrednja prehranjevalna urada.

Preskrba prebivalstva z živili je odvisna od Ministrstva za Korporeacije, ki je pooblašeno tudi za omejitve potrošnje živil. To ministrstvo tudi lahko zapleni premoženje sovražnih tujk na italijanskem ozemlju.

Racioniranje živil so je začelo v Italiji znatno kasneje kot v Nemčiji, kjer so to uvedli že v začetku vojne leta 1939. Dne 1. februarja 1940 je bilo uvedeno racioniranje potrošnje sladkorja in kave, slednje pa le do 1. julija. Še preden je Italija stopila v vojno, je bilo treba za nabavo premoga imeti posebno dovoljenje, dne 1. junija 1940 pa je bilo uvedeno racioniranje pralnega mila.

Gospodarstvo z mesom je indirektno, ker so uvedeni trije brezmesni dnevi. Isto velja tudi za fino pecivo in sladote.

Racioniran je tudi konzum olja in masla, nadalje tudi moke in fižola ter koruze.

Razlika.

Gospod, zunaj čaka gospod Pšenica. Prišel je z nekim računom, ki je rekel sluga lastniku nekega podjetja.

Zapomni si enkrat za vselej, je gospodar resno poučil svojega slugo, »tisti, ki pride po denar je samo človek. Gospod je samo oni, ki pride plačat svoj dolg.«

KULTURNI OBZORNIK

Italijanska lirika v slovenskem prevodu

Ni še dolgo od tega, kar je izšla pri Umetniški propagandi skoraj 400 strani obsegaajoča mogočna antologija italijanske lirike v slovenskem prevodu pesnika Alojzija Gradnika. Izšla je tik pred ugodnim mesecem kot najvidnejši dokaz slovenskih kulturnih stikov z italijanskim ustvarjalnim duhom pred sedanjimi dogodki, manifestirajoč na ta način gibanje zadnjih let, da spoznamo tudi Slovenci v najrazličnejših oblikah kulturo etnografsko nam sosednega velikega naroda, dediča tisoletne kulture. In kdo od Slovencev je bil bolj poklican, da predstavi v pesniški besedi razvojno pot italijanskega pesništva duha skozi stoletja, odkar je sv. Frančišek Asiški zapel v svoji sladki toskanščini himno Gospodu in Njegovim stvarjem, pa do najnovejših besednih oblikovanj današnjih pesnikov, kakor Alojzij Gradnik, sin slovenskih Brd, najbolj zapadne etnografske slovenske krajin, ki se že izliva v sončno italijansko ravnotežje, pesnik, ki spada tudi sicer med vrhove sedanjega slovenskega Parnasa! Ne samo, da se je Gradnik tudi že sicer pečal s prevodi italijanskih pesniških del (Sem Benelli, Michelangelovi soneti itd.), temveč je tudi po svoji notranji uglasnosti naravnost rojen za to, da posreduje med nami in Italijani prenos njihove pesniške lire, ki glasi najtišja čustva njihovega mehkega srca. Iz posameznih objavljenih prevodov smo že dajali čaka sklepali, da pripravljajo Gradnik antologijo italijanske lirike, toda da bo izšla v tako bogatem obsegu ter da bo dala tako popoln prerez vsega italijanskega pesništva, kakor ga daje, nismo pričakovali. Zato nas je tako knjiga, kakor je izšla v lični izdaji, naravnost presenetila, še bolj pa je prišla v pravi čas, da spoznamo to kulturo, kakor se najbolj iskreno kaže v poeziji. Zato je treba na to antologijo še posebej opozoriti.

Gradnik je s svojo antologijo podal prerez skozi vsa stoletja italijanskega pesništva, kakor se je začelo z religiozno pesmijo sv. Frančiška Asiškega in Jacopona da Todija že v XII. veku ter raznimi trubadurskimi posnetki provansalske ljubezenske lirike, tistega »sladkega sloga«, katerega opazimo že takoj pri Guinizelliju Guidu. Tega poleg njega v antologiji predstavljajo še Cavalcanti, Pucci, Angiolieri Compagni in da Pistoia, ki so označeni v cvetoberu kot predhodniki velikega, največjega, Danteja. In prav te pesmice zdravljene senten in sladke romantike (Pucci: sonet) imajo danes še poseben čar ter so se tudi Gradniku zelo posrečile. Prav tem najstarejšim pesmim v zbirki liči tudi marsikatera najnovejša slovenska pesem, ki se je tako intuitivno povrnila v staro klasiko, v prehod iz gotske romantike v realizem humanizma. Klasik Dante, ki se je rodil iz tega sladkega stila, je zastopan z desetimi ljubezenskimi soneti brez kakšnega odlomka iz Divine Comedie, ki ni prevzeta v zbirko gotovo zaradi oznake — lirike. Toda kakšen liričen odlomek iz Komedije (na pr. Smrt kneza Ugolina) bi bil zelo na mestu tudi zaradi tekmovanja z Župančičem (da ne omenjam Debeve). Toda ti soneti bodo vsakemu bralcu lep uvod v duha Dantejeve Bažanske komedije, kakor bodo tudi naslednji Petrarovi soneti lepo komentiranje Prešernove pesniške rasti. Z Lorenzom de Medici pa smo že v duhu poganske renesanse ter življenjskega epikureizma, naturalizma, kakor se kaže v pesmi Triumf Bakha in Ariadne, ki je v Gradniku dobila lep prevod:

Vsak naj zdaj odpre ušesa:
kaj nam jutrišnji dan mari,
danes živjajo nebasa,
moški, ženske, mladi, stari,
cmera z žalostjo naj šari,
mi praznujemo venomer.
Danes je še čas za pir,
jutri ura bo že kasual

Tako je predstavljen začetek renesančnega duha, ki se kaže nazorno tudi v uporabi antičnih rekvizitov. To je arhitektonska poezija, ki pa se v Poliziano vrne h kmetu (Življenje na kmetih) in k naravi (str. 41). Ti pesniki ter poleg njih še Sanazaro, Sassi, Cariteo so s kratkimi soneti še danes v užitek, vsaj s tukaj izbranimi, dasi nimajo morda posebno velikega imena in pomena. Njim slede trije veliki likovni umetniki, ki so bili tudi pesniki: Rafael Santi, Michelangelo Buonarroti ter Benvenuto Cellini. Posebno soneti Michelangela kažejo njegovo titansko silo, ki ni manjša v pesmi kakor v kamnu. Škoda, da ni preveden sonet o slikanju Sikatinske kapele, ki bi še bolj nazorno pokazal poeta tudi kot slikarja. Njegov pesniški dvogovor z dubrovničkim nadškofom Beccadellijem je privedel za ilustracijo zvez med Jugoslavlani in Italijani v času njihovega najvišjega duhovnega vzpona. Lepa ljubezenska in duhovna poezija Vittorie Colonne in Gaspare Stampe, dveh najboljših pesnic starejše dobe, zaključuje poezijo velikega XVI. veka, dobo renesance, ki s Tommasom Campanello in Tassom že prehaja v religiozni in romantični barok. Tudi pri Tassu bi želeli kakšen odlomek iz njegovih večjih del, ki so bolj značilna, kakor pa njegove krajše pesmi, ali pa morda tudi sonete na čast Dubrovčanke Cvijete Zuzorič, kakor jih je na pr. lepo prevedel hrvatski Nazor. Bellini, Marino, tudi Pietro Gradenico, ki ga Gradnik s posebno ljubeznijo prevaja kot svojega soimenjaka, kakor tudi Parini, predstavljajo reвно pastirsko in marinistično poezijo XVII. in XVIII. stoletja, klasičistov in pastoralistov, predhodnikov romantike. Hrvatska antologija (1939) ima tu tudi Alfieri, ki ga pa Gradnik ni ponašil, temveč je takoj prešel k Ugu Foscolu, ki iz duha francoske revolucije že kaže pot v romantiko.

Prave romantike pa predstavlja že Manzoni, veliki romancier, pesnik ode Petega maja, kateremu potem sledi Giusti in veliki retorik Leopardi, zanosni pesnik človeške propasti in razbitih iluzij, ki je v antologiji predstavljen dovolj dobro in močno z njegovimi apoteofirajočimi himnami na prehod iz racionalističnega v romantični svet, v katerem je že Stacchetti, pesnik nežnih respektov in sonetov. Najmočnejši pesnik XIX. veka pa je Carducci, pesnik novega klasičizma, toda romantične navdušenosti in borbenosti, ki proslavlja večni Rim z značilnimi besedami:

Ti z gričev sedmerih razširjaš, o Rim, svoje roke
ljubezni, ki sije razlita po vzhodu pokojnem!

Njegova pesem je že izraz realizma, toda prežetega z neko tugo po antiki in njeni formi, ki jo obvlada v vseh pojavih. Gradnik ga je lepo ponašil ter z ljubeznijo izbral in dostojno predstavil. Pascoli in D'Annunzio, ki mu sledita, predstavljata poezijo konca stoletja, sklon h kontemplaciji in bogastvu besede ter opevanju herojskega duha. Zanimiva je pesem D'Annunzija, v kateri slavi srbski poraz v balkanski vojski, pa tudi njen herojski dvig v besedah:

Če padaš na kolena, se dvigni,
če grdiš se v znak, spet se dvigni,
če pa se na čelo spet, vstani in bij se!

Velika Ada Negri, največja italijanska pesnica, odpira novo stoletje kot zadnji mogočni glasnik pred moderno. To je predvojna poezija, naka sledi več pesnikov, predstavljajočih povojno razvitost forme, novi idealizem, novo religioznost (Corazzini, ekspresionizem, Ardengo Soffici), manjka pa prvga mojstra nove forme: Marinettija, ki ga Gradnik ne prikaže, kar je gotovo škoda. Ta poezija zadnjih dvajsetih let ni več vkljenjena v trdno formo, ki so jo razbili že prejšnji mojstri, temveč izraža na nov način (Novaro, Ungaretti, Palazzeschi) nežna čustva in nova doživetja. Tu so pesmi, ki imajo stik z našo zemljo (Soffici: Na rebro Kobiljeka, kjer v lepi prispodobitvi poje:

Kavarna sodrge, kjer skrival v dlani
obraz sem, danes zrem te poln radosti:
Slovenci z Italijani tvoji gosti
so ob biljardu že ob zori rani.

Tako je Gradnik pokazal celotno italijansko poezijo v lepih prevodih, ki se popolnoma krijejo z njegovo pesniško uglasnostjo, tako podobno italijanski izbrusnosti forme ter njihovu izražanju.

Prerez italijanskega pesništva je tako pred nami v taki obliki, kakor ga Slovenci nimamo za nobeno drugo svetovno literaturo. Gradnik je z njim storil veliko delo ter se vnovič pokazal pesnika velike tvorne sile ter virtuoznosti. V današnjem času je njegovo delo dvakrat dobrodošlo ter želimo, da bi tako kulturno sodelovanje doprineslo svoj blagodejen plod.

Intimni koncert

V mali filharmonični dvorani je Glasbena Matica priredila intimni koncert tria, ki ga sestavljajo violinistka ga. Francka Ornikova, čelist g. Cenek Sedlbauer in pianist g. Marijan Lipovec. Koncert je bila lepo uspeša glasbena prireditev. Program je vseboval štiri dela A. Corellija, L. v. Beethovna, J. Suka in že s lamskega istovrstnega koncerta poznani Klavirski trio op. 6 Blaža Arnič, ki ga je izvajal isti korpus. A. Corelli je bil zastopan s So-

Živina se vrača v svoje hleve

Dan za dnem beremo v »Slovenec« dolge vrste malih oglasov, v katerih iščejo lastniki svojo živino. Na poziv so lastniki poslali konje in vole, kakor tudi vozila na določena mesta. Večina lastnikov ne ve, kje je njihova živina, in zato vprašuje po časopisu. Verjetno in razumljivo je, da je večina pogrešane živine še v naših krajih. Lastniki so radi pripravljeni dati tistim, ki bi jim povedali, kje morejo dobiti svojo živino, lepe nagrade. Na drugi strani časopisje stalno ponavlja oglase, naj vsi, ki imajo živino in vozila iz razsula, to javijo pristojnim oblastem, občinam itd. Oglaševanje po časopisu in opozarjanje, da je treba živino vrniti, je rodilo že lepe uspehe. Na drugi strani pa je bil dan tudi dokaz, da je naše kmečko ljudstvo pošteno in da rade volje pomaga slehernemu, ki išče pomoči.

Danes se je javil v naši upravi Ljubljancin, ki je z veseljem sporočil, kako hiter uspeh je imel njegov oglas, v katerem je iskal pogrešane konje. Prejel je po pošti dopisnico z Dolenjskega, v kateri mu sporoča siromašen kmet, da je bral v »Slovenec« njegov oglas o pogrešanem konju. Sporoča mu, da ima pogrešanega konja v svojem hlevu in da prosí, naj pride čimprej ponj. Kmetič je sporočil lastniku konja že na prvi oglas in lastnik je poslal takoj po konja. Konjevoodec, ki je prišel po konja, je vprašal kmeta, koliko je dolžan za to, da je kmet redil konja. Kmet je dejal: »Tudi jaz sem iskal svojega konja in ko sem ga dobil, sem moral plačati za krmo in drugo 250 din. Dajte se vi meni toliko, pa smo opravili.« Takoj nato je konjevoodec odpeljal najdenega konja proti Ljubljani, kjer je konj z veseljem razgetanjem pozdravil domači hlev.

Vso Dolenjsko je obhodil in iskal konja

Poleg oglaševanja v dnevnikih se je naš slovenski kmet, ki je skoraj vsak dal iz svojega hleva po več glav, poslužil še najbolj zanesljivega sredstva, da bi dobil živino nazaj, namreč iskanja. Tako hodi zlasti po Dolenjski veliko število kmetov in išče svojo živino. Vsak lastnik spozna konja ali vola že na prvi pogled in marsikje na Dolenjskem vedo povedati ljudje o kaj lepih prizorih snidenja med gospodarjem in njegovo živino. Marsikdo je zastopil iskal svojega konja ali vola in se je žalostno vrnil na svoj dom. Ne smemo namreč prezreti dejstva, da je precej živine bilo oddane še naprej proti jugu, kjer za sedaj še ni mogoče ugotovljati začasnih posestnikov neupravičeno pridobljene živine. Med mnogimi, ki so iskali svojega konja na Dolenjskem, je bil tudi kmet Valentin Bevc iz Imovce št. 3 v občini Lukovica. Ta je vedel, da je še mnogo takih trpinov kot je on sam, in je sočustvoval tudi z njimi. Hotel je pomagati tudi njim in je povsod, kamor je prišel, popisal številke tujih konj, čeprav svojega ni našel med njimi. Opravič je res veliko človekoljubno in javne pohvale vredno delo. To velja tembolj, ker ni imel sreče, da bi našel svojega konja. Dolgi seznam števil konj, ki jih je na tej svoji poti našel, je prinesel k nam v uredništvo in ga spodaj objavljamo. V imenu vseh tistih, ki jim bo z njegovim seznanom pomagano, mu kličemo prisrčen Bog plačaj! Od sreča želimo tudi, da bi svojega pogrešanega konja vendarle našel. Hkrati prosimo vse tiste, ki se prav tako ne plašijo stroškov in sami iščejo pogrešano živino, naj tudi store tako kot je g. Bevc Valentin iz Imovce. Pomagali bodo s tem le svojim kmečkim tovarišem in morda itakim, ki so še bolj potrebni kot oni sami.

St. Rupert na Dolenjskem: 349 429 226 74 838 81
56 267 425 185 176 871 69 174 121 138 103 3 827
57 95 209 211 114 103 175 154 1 191 33 37 61
B 7 49 B 914 B 918 1000 18 6131 22 B 91 79 29
8885 15 202.

Triljske: 128 129 142 146 148 184 140 157 158
156 127 209 227 229 230 232 248 236 237 233 235
233 225 244 246 238 241 302.

Mirna deč: 1673
916 231 258 255 6300 0114 1811 140 88 090 538 274
513 38 213 714 63 1553 255 1344 0269 1231 2597
72 1373 611 2298 4 30 1912 757. — Mr tvj :
1898 4819 4140 215 4 215 2 4188 101 16 4211 4206
4166 412 4718.

St. Peter: 8240 2119 4183 566 104 154 546 2314
2241 2581 1585 2248 4120 240 221 4118 113 41 2593
1101 104 5 536 164 221 180 2581 503 1223 1475 2341
154 2214 4113 113 243 410 5 383 540 108 2314.

nato da camera, Beethoven s Triom v B-duru op. 11 in Suk s Triom v e-molu op. 2. Igra omenjene trojice je bila znatno boljša od one, ki jo je pokazala na zadnjem koncertu slovenske komorne glasbe, kar je najbolj opazno pri violini, dasi smo tu pa tam zaslišali še vedno intonacijsko nejasnost. Pač pa je interpretacija v smislu finejšega dinamičnega niansiranja in izpeljevanja fraz v svoji zaključnosti bila mestoma prav dobra. Rezka barva violine pa nekoliko preveč izstopa napram mehkejši barvi čela in smiselno združevanju klavirju. Sčasoma si bo seveda trojica pridobila tudi celotno zvočno uravnoteženost, ki je važen faktor za doseg tim višje kvalitete oblikovanja. Saj so izvajalci znane prvotne moči in mojstri svojih instrumentov. Zeleti bi bilo, da jih prave prve vrste ne bi preplasil, temveč naj bi svoje delovanje nadaljevali do novega koncerta. Za ta drugi koncert v letošnji sezoni jim gre priznanje in zahvala. Zaslužili bi več obiska, toda glede na časovne ovire v trenutnih razmerah je bila dvorana še dovolj dostojno zasedena. Ob običajni uri bi bila gotovo polna, kajti večina stalnih obiskovalcev koncertov je v tem času še zaposlena. Pomnilci je, da je ta koncert prvi v vrsti nadaljnjih, ki jih bo priredila Glasbena Matica ljubljanska, za kar ji moramo biti hvaležni. Gotovo se bo tudi naše koncertno občinstvo v prihodnjem odzvalo v večjem številu.

Zavržena municija in orožje vzrok mnogih nesreč

Oblasti neprestano pozivajo ljudstvo, naj odda vse orožje, ki ga je odvrgla bivša jugoslovanska vojska. Stalno se ponavljajo tudi pozivi v časopisu, naj starši pazijo na otroke, ki tako radi kje kaj staknejo, da se ne bo zgodila nesreča. Vse to nič ne zaleže in tudi tako pogoste nesreče ne. Ljubljanska bolnišnica je spet sprejela dva ponesrečenca, ki sta postala žrtev neprevidnega ravnanja z orožjem in municijo. 15letni pastir Valentin Suštar iz Kališ pri Selcih nad Škofjo Loko je na pašniku našel granato. Hotel jo je pohrati, pa mu je zdrknila iz rok in pri tem eksplodirala. Eksplozija mu je raztrgala desno roko. V bolnišnici ga bodo skušali ohraniti pri življenju, roke mu seveda ne morejo rešiti. — Na Mali Ilovi gori na Dolenjskem pa je našel 16letni posestnik sin Jože Perko vojaško puško. Ogledoval jo je in obračal po rokah tako nesrečno, da se je sprožila. Kropla mu je šla skozi trebuh in imajo v bolnišnici le malo upanja, da bi ga mogli rešiti.

Vsi, ki ljubijo svojo živino, katere je vsakemu zvest tovariš pri delu, bodo radi pomagali lastnikom pri poizvedovanju po izgubljenih konjih in volih. Mnogi kmetje sami sporočajo občinam, da vedrjo v njihovih hlevih konji in voli, ki niso njihova last. Občine sporočajo številke in oznake živine naprej in tako bo v prihodnjih tednih še marsikatera glava prišla v pravi hlev.

Na žalost pa se najdejo tudi ljudje, ki nočejo upoštevati velikih težav lastnikov pogrešanih konj. Samega sebe goljufajo, ko mislijo, da bodo lahko pridržali neupravičeno v hlevu spravljene konje in vole. Nekateri zaradi tega ne marajo sporočiti svoji občini, da imajo v hlevu tujo živino. Drugi se upajo celo več in pri polni zavesti postopajo tako, da bodo za to odgovarjali pred sodiščem. Tako nekateri brezvestneži skušajo uničevati znake, ki jih imajo konji. Brišejo jim številke na kopitih, prirežejo jim repe itd. Tolažijo se z mislijo, če bom dovolj sfriziral nepošteno pridobljenega konja, ga nihče ne bo spoznal, pa mi bo ostal. Drugi koljejo na lahko pridobljeno klavno živino, zlasti vole, in prodajajo meso, če treba po prav nizkih cenah. To se jim bo brido počelo maščevalo. Nihče od teh naj ne pozabi, da poštenost še ni izumrla in da bodo drugi pošteti sosedje sporočili tako početje na pristojna mesta. Še bolj nevarna pa je nevoščljivost in staro sovraštvo. V soseski ni mogoče storiti ničesar, češar sosedje ne bi vedeli. Še bo že našel kdo, ki bo povedal, kaj so napravili tu, kaj tam. Potem pa se bo treba zagovarjati in nositi posledice. Naj se nihče ne polakomi, da ne bo potem jokal in zdihoval, ko bo moral nadoknaditi škodo in s sramoto prenašati kazni.

Orehovica: 2360 2525 2821 2729 2702 2674 2104
1145 2344 2540 2579 2693 2820 250 3320 3343 2635
2701 2338 4038 3243 2042 2577 3905 2110 266 8786
2622 3131 2327 2349 2638 2522 2574 2041 3223 2233
2716 2705 3308 2630 25 B 6 235 3734 2370 2262 75
2623 611 2511 2103 4039 255 2021 1575.
Brusnice: 3236 2138 2512 2222 6157 2519 3807 3005
3252 4048 3809 6351.
Mirna: 09 11 30 169 026 140 131 23 98 611 121
76 38 37 82 30 40 55 218 B 11 301 532 04 25
37 62 86 108 107 225 104 69 12 152 45 63
28 3 127 259 819 17 728 180 25 6 3 231 35 41
124 56 83 3247 153 42 138 28 18 1727 2229 2588
188 09 87 67 30 169 026 140 131 23 98 611 211
121 76 38 17 82 33 60 55 218 B 11 38 552 063 613
94 25 220 37 61 16 197 674 18 180 2588 43 11 99
16 88 132 0127 245.
Bela cerkev: 1558 223 4161 4555 874 2565 2625 8
2296 3811 2708 3980 2715 2030 2215 55 118 390 2340
2077 9 106 2380 2368 4155 2236 3807 2080 1047.
Šmarjeta: 4 112 1580 2313 102 225 3678 172 2711
270 1073 3622 2719 2070 2185 2008 254 118 38 477
233 48 38 22 64 2023 1606 1556 2190 58 241 60
1040 2056 892.
Kostanjevica: 106 1785 1026 2630 3212 3021 1233
243 2204 94 17 18 456 56.
St. Jerne: 170 5 4 383 225 2193 47 2135 2199
35 334 2358 2080 4389 2672 2032 2058 2105 219 2207
2 180 2169 2527 8724 64 2188 2173 546 3706 2992
2548 B 4160 616 2244 216 2549 2069 2065 1415 3165
239 614 56 2318 2053 857 2084 1402 2220 2066 1831
1025 3735 5054 5 145 2155 64 1714 202 2210 237
2027 4004 2357 2262 64 2615 1408 1708 344 1000 1719
2085 2181 158 4258 2044 1022 2311 39 2305 2247 3133
2004 2659 2038 2211.
Škoflari pri Mekronogu: 1343 100 171 2504 20-19
2316 16 15 24 42 102 283 3705 1127 22 3222 6048
45 407 1217 35 30 8 101 208 3706 4017 18 219
21 23 16 85 0132 25 300 35 848 59 2054 2319 4
453 115 041 138 118 141 139 110 0-80 68 142 65
108 129 2203 665 2583 nT 84 53 411 74 53 4133 100
68 61 29-6 210 1056 54 36 0129 83 64 2189 40 199.
Trebelno: 145 142 104 3 28 82 X-3 219 1463
B 063 1 139 114 610 109 80/88, 88/8 234 28 100 20
67 11 209 555 23 163 T 20 4 103 56 126 2053 3095
59 60 40 122 2293 1586 56 48 1 114 BD 63 v 20
108 234 33 65 38.

Na Mestni pristavi v Ljubljani so prijavili naslednji konji, voli in vozovi:

KONJ: štev. žiga: 2198 75 601 49 131 831 1460
144 + 37 307 214 13 617 21 1575 16 212 185 854
111 44 96 14

Kako je »Slovenčev« urednik doživel bombardiranje Belgrada

Ze dolgo prej nismo imeli v Belgradu tako lepega aprila, kakršno je bilo na cvetno nedeljo, dne 6. aprila, na dan, ki je bivša jugoslovanska prestolnica doživela prvo bombardiranje. Po mrazu in pomladanskem deževju prejšnjih dni, je bilo mesto vse čisto in se je kopalo v zlatem jutranjem soncu. In nad vsem vnoji cvetočega drevja in pomladanskega cvetja po številnih vrtovih.

Ceprav sem šel v soboto malo kasneje spat, kakor navadno, sem omenjenega jutra vstal že ob petih in sem s stanovanja gospoda, pri katerem sem to noč prespal, odšel na svoje stanovanje v mesto. Kakor vedno, so bile tudi to jutro ulice že zelo živahne. Okoliški mlekarji so na vso moč podili svoje konjčke z vozički in raznašali mleko svojim strankam, kmetice so s polnimi košarami hitele na trg prodajati zelenjavo, mesarji so odpirali svoje stojnice, v obeh smereh ulic so pa drveli avtobusi mestnega avtobusnega podjetja in vozovi cestne električne železnice. V katoliški cerkvi na Kotež Neimarju je ravno pozvanjalo k jutranjemu opravilu.

Prav vesel sem bil, ko sem zopet stopil na domači vrt, na stečaj odprla vrata in okna na stanovanju. Privoščil sem si jabolko in sedel na kamen pred hišo. Prižgal sem si še cigareto. Bilo je malo pred sedmo uro. Iz daljave je iz ozračja prihajalo vedno bližje močno brnenje letalskih motorjev. Trenutno pa se za to nisem posebej zmenil. Nad Belgradom so bila vsak dan številna letala bivše jugoslovanske vojske in taki pojavi niso bili ničesar novega. Ko je pa brnenje letal postajalo vedno močnejše in je prihajalo vedno bližje, me je spreletela huda slutnja, da se dogaja nekaj hudega, ker takega ropota letalskih motorjev dotedaj še nisem bil nikdar čul. Pogled sem se na stopnišče in sem opazil pred sabo v zraku na zemunski strani dolgo, dolgo črto samih srebrnobelih letal, kako so se že blizala od Zemuna Belgradu. Vedel sem takoj, pri čem sem: Po vseh dogodkih, ki so se odigrali od kapetanskega prevrata dne 27. marca dalje, po vsem oklevanju generala Simovića in njegovih kapetanov, ki niso hoteli dati nobene jasne in odločne zunanje politične izjave, s katero bi se nanovo razjasnilo odnose med bivšo Jugoslavijo ter Kraljevino Italijo in Nemčkim Reichom, po vsej neodločnosti predstavnikov srbskih strank v vladi, ki se niso strinjali z zahtevami pok. dr. Kulovca in dr. Mačka, ki sta bila odločno proti vsaki vojni ter za prijateljstvo in sporazum z državami trojnega sporazuma, je bilo potrpežljivosti in čakanja Rima in Berlina konec in se je nad bivši kraljevino po zaslugi kakih 20 oficirjev zgornja krajinja nesreča, ki jo je sploh mogoče zadeti: vojna.

Ko je šinila ta misel mimo mene, je bil roj nemških letal že nad Belgradom. V naslednjem trenutku so odjeknile prve detonacije odvrženih bomb, ki so močno stresle zemljo, hiše, tako da so šipe po oknih povsod zaženekale. In šele tedaj so pričele dajati sirene znak za nevarnost pred letalskim napadom, belgrajski radio pa zanj sploh še ni vedel in je par še dalje moral svoje poslušalce z nekimi sevdalinkami. Naglo sem stopil v stanovanje in se vdal v usodo. Bežati mi ni kazalo nikamor. Če je človek v sobi pritične hiše ali pa v njeni kleti, je približno vseeno, kar sem pozneje mnogokje videl. V navorzi sem prižgal cigareto za cigareto in hodil iz sobe v sobo. Medtem se je hiša stalno tresla od zaporednih detonacij, ki so se čule od vseh strani. Med njimi je bilo najstrašnejše žvižganje težkih granat, ki gre človeku do kosti in mu ubije vsak čut varnosti.

Dobre pol ure je prvi roj letal sipal na mesto ogenj in smrt, nakar se je ozračje pomirilo. Skočil sem k telefonu in sem hotel poklicati prijatelja v tretji vzporedni ulici. Telefonska zveza že preklinjena. Pogledam na ulico. Vsa prazna in pusta. Nikjer žive duše. Nad vso okolico je bil razlit težak molk, ki ga je motilo samo letanje preplašenih golobov in grlic. Toda kmalu je bilo tudi tega konec, ker se je nad mestom pojavil že drugi roj letal, ki je začel znova bombardirati vse važnejše objekte. Svoje delo je opravil z lahkoto. Protiletalsko topništvo, ki ga je bilo premalo, zanj ni bilo nevarno, še manj pa obrambno letalstvo. Kakor pri prvem napadu, so nemška letala tudi pri drugem bombardirala vse dele mesta in vse naprave, ki so bile količkaj važne. Dobro sem videl, kako je zažigalna bomba udarila v nasproti svoječo vilo, v kateri je stanoval bivši poslanik Balugdič. V naslednjih trenutkih je bilo ostreje vile že v plamenih.

Presledek med drugim in tretjim napadom je bil malo daljši. Pograbil sem površnik, zaprl stanovanje in odhitel na ulico. Pred sabo sem imel samo ta cilj, da pridem do gradbenega ministrstva, kjer sem mislil dobiti pok. dr. Kulovca. Pretekli sem samo par ulic, po katerih so ljudje vsi zbegani prenašali najpotrebnejšo obleko ter zapuščali goreče hiše. Vsi so hiteli proti Karadjordje-

vemu parku. Temu valu sem se pridružil tudi sam. Še nismo bili na pol ulice, pa so že pričele žene in otroci vpiti: Bežite, bežite, že zopet prihajajo. In res smo imeli samo še toliko časa, da smo poskakali v parku v zasilna zaklonišča. Tu so bili zopet hudi prizori. Na klopi je ležala ranjena žena, ki so ji močili čelo, preplašeni in zbegani otroci so se stiskali ob zidu kakor piščanci. Toda kljub silnemu bombardiranju sem se v tej množici čutil varnejšega in smo se še lepo pogovarjali med sabo. Obstali smo vsi samo tedaj, ko je nekje v bližini strahotno udarila granata, ki je zemljo in in ozračje pretresla silna detonacija, ki je bila tako močna, da se je tramovje v našem zaklonišču zazibalo ter se je skozi nastale odprtine pričela usedati zemlja. Vojaki, ki učinke eksplozije granat bolje poznajo, so povedali, da je morala nekje v bližini pasti bomba najtežjega kalibra. Ni minila niti minuta, ko smo v ozračju čuli oster žvižg nove granate, ki je nato eksplodirala še bližje našemu zaklonišču ter je bil učinek eksplozije te bombe za nas še hujši, kakor pa prvi. Bomba je izruvala s koreninami manjše drevo ter ga skupno s kamenjem in zemljo pogrnala pred sam vhod v naše zaklonišče, sama vrata v zaklonišču pa je izpahnila. Popadali smo na tla in lezli po tleh dalje v zaklonišče, v katerem je nastala prava panika, ki so jo povzročile ženske in otroci z vpijem, da smo zasuti. Orožniki so imeli precej dela z njimi, predno so jih zopet pomirili. Vojaki in orožniki so se lotili takoj dela ter so odstranili vse ovire izpred vhoda v zaklonišče, nakar smo vsi zbežali na prosto v park, ki je bil ves zavrt v gost siv dim, da nismo mogli videti niti 1 m pred seboj. Po poteh v parku so ležale vse križem veje oklesčenega drevja, klopi, kamenje, zemlja, trava, razni predmeti. Vse je pa bilo še posuto s prahom. Hitel sem dalje navzgor, čeprav so bila nemška letala še nad avtobusno komando, samo da bi prej prišel v gradbeno ministrstvo. Ko sem prišel do prvega spomenika v tem parku, sem od groze obstal. Pred sabo sem zagledal prve hujše ranjence in zaklonišče, v katerega je udarila granata težkega kalibra. Sredi zavetišča je napravila ogromen lijak, drugi del zaklonišča je zasula in pobila vse ljudi, ki so bili v njem. Zračni pritisk eksplozije te bombe je bil tako močan, da je v bližini izruval močno drevo ter ga vrzel daleč proč na cesto proti bolniškemu poslopju. Ulica je bila tudi na debelo posuta z zemljo. Močno je bil nagnjen tudi tramvajski drog, žice vse potrpane, šipe na okoliških poslopih razbite. Na levi strani malo višje so se pa dvigali temni oblaki dima, ki so jih rezali krvavi plameni. Gorela je stara zvezdarna. Na poti proti Slaviji sem srečal prve begunce. Zenske z otroki v naročju, ki so vsakogar vpraševale samo to: Gospod, kam naj bežimo? Kam naj se rešimo? Ali so letala še v zraku?

Na tej cesti na obeh straneh ni bilo niti ene hiše, ki bi ne bila poškodovana ali pa porušena. To pa zaradi bližine palače komande celokupnega orožništva v Svetosavski ulici, ki je bila zadeta v polno in prerezana kakor papir. Močna granata je udarila tudi na Slaviji med tramvajске tračnice, ki so presekane širle visoko v zrak. S Slavije sem opazil, da je bil ministrski del ves zavrt v oblake črnega dima. Z vojnega ministrstva so se dvigali v zrak močni ognjeni zublji. Istčasno je bilo zadeto tudi predsedništvo vlade ter nasproti stoječa palača notranjega ministrstva. Palača generalštaba je bila poškodovana samo od zračnih pritiskov

eksplozivnih granat v bližini. Prav tako je bila zadeta in razbita železniška postaja in vsi važnejši objekti v bližini. V ulici Kralja Milana so od eksplozije granat v bližnjih sosednjih ulic popokale vse šipe na izloženih oknih ter se je razno specerijsko blago sesulo in razlilo na pločnike. Isto je bilo s kioski. Na postajah za avtovozvočke so gorile avtomobili, drugi so pa ležali razbiti ob straneh. Po progi cestne električne železnice so stali razkopani vozovi, ali pa vsaj močno poškodovani, električne in telefonske žice so pa ležale zmešane po tleh.

V gradbenem ministruvju nisem nikogar našel. Samo ministruvjo tedaj ni bilo zadeto, toda zračni pritisk v okolici eksplozivnih granat je razbil vse šipe, izpahnil oknice in vrata. Vsi hodniki in pisarne so bile posute z razbitim steklom. Tudi na dvorišču ni bilo nikogar. Vse se je razbežalo. V garaži je sameval samo avtomobil št. 300, s katerim se je vozil pokojni gospod dr. Kulovec. Ves zamažan in prašen sem se napotil v Krunsko ulico v cerkev, ki je bila nepoškodovana. Zupnika g. dr. Petliča sem zaprosil še za kozarec vode. Ni mi je mogel dati, ker vodovod v tem delu mesta ni več deloval. Namesto nje mi je postregel s kavo. Krunska ulica je bila tedaj še skoraj nepoškodovana. Z zažigalno bombo je bila zadeta samo palača Jocičevih Resavskih rudnikov, ki stoji skoro v neposredni bližini nemškega poslanštva. Od g. zupnika dr. Petliča sem odšel v narodno skupščino, ki je bila tedaj prav tako nepoškodovana. Istotako palača Poštne hranilnice. Pred vhomod v skupščino je granata samo razrušila tramvajsko progo. S stopnišča narodne skupščine smo videli nato požare v vseh delih mesta, tako da se je od povsod dvigal gost dim visoko v zrak in delal temno sivo zaveso nad mestom. V neposredni bližini je bil v plamenu hotel »Splendit« in Agrarna banka. Gosti oblaki dima v pristaniškem delu mesta ob Savi in Donavi ter v bližini električne centrale so pričali o polnih zadetkih nemških letalcev tudi v tem delu mesta. V skupščino, na kateri so bile dotedaj popokale samo nekatere šipe, je pričelo prihajati uradništvo posameznih ministrov, ki so imeli tam svoje prostore. Tu sem počakal svojega prijatelja, s katerim sva se odločila, da si bova malo ogledala razdejanje po mestu. Hotela sva priti tudi iz strogega centra malo ven med drevje. Po Aleksandrovi cesti sva jo udarila proti Dijaškemu domu. Takoj višje od nemškega generalnega konzulata so bili zadeti bomb na obeh straneh ulice. V neposredni bližini pravoslavne cerkve sv. Marka je gorelo veliko skladišče stavbnega materiala. Na desni strani je širilo v zrak zidovje razbitih hiš, zopet dalje je plamen zažgane hiše že objemal sosednja poslopja. Po ulici, ki je bila vsa posuta z drobič granat, je ležalo vseppek tudi tramovje porušenihiš, drobič stekla razbitih šip, po sredi ulice pa zopet razbiti ali pa poškodovani tramvajski vozovi. Malo višje od Dijaškega doma je granata zelo raztrila ulico, še malo dalje je pa raznesla tramvajsko remizo.

Po ulici se je valila nepregledna množica ljudstva, ki je bežalo iz mesta v predmestje in še dalje na deželo. Eni so hodili peš — teh je bilo največ — drugi so obložili svoje otroške vozičke, ki so poleg dveh, treh otrok, morali še sprejeti nase najpotrebnejše kose posteljnine in perila ter odeje, tretji so imeli še srečo, da so za drag denar dobili kakšnega voznika, četrti so jezдили na konjih, peti so z raznimi ročnimi vozički prevažali starčke in otroke in nekaj živil, zopet drugi, ki so imeli denar, so ali s svojimi limuzinami ali pa z avtoizvozki švigali mimo zbegane množice in se v gostem prahu izgubljali v predmestju. Kamorkoli se je človek ozrl, povsod ista slika. Ena strašnejša od druge.

S prijateljem sva jo zavila malo na desno ter

Vista di Atene e dell'Acropoli. — Pogled na Atene in Akropolo.

sva po stranskih ulicah, ki ponekod niso toliko trpele, prišla sva na Kotež Neimar, odkoder naju je prijatelj odpeljal s svojim avtomobilom od avtobusne postaje. Malo lepo sliko je nudilo še Dedinje, kjer naju je zatekel četrti letalski napad. Ko sva opazila bližajočo se letala, sva preskočila ograjo prve vile ter sva se z lastnikom vile in njegovo družino poskrila v grmčevju na vrtu. Tedaj so si bila letala izbrala za cilj ravno Dedinje, kjer so močno bombardirala vojaško kraljeve garde in druge važne naprave. Med silno detonacijo bomb se je mešalo tudi regljanje streljnic, s katerimi so letalci razpodili zbirajočo se vojsko na Banjici na vse strani. Kakor pri prejšnjih napadih so tudi pri tem močno posegali v akcijo tudi številni streljavniki, ki so v polno zadevali vse objekte, ki so jih hoteli bombardirati. Bombe težjih kalibrov so pa spuščali z padobranci.

Po tem napadu sva s tem, kar sva imela pri sebi in nasebi, zapustila mesto in se predala množici, ki se je valila iz mesta ven. Belgrad je tedaj zapustilo vse, kar ga je le moglo. Zbežali so tudi tisti, ki tega ne bi bili smeli storiti. Belgrad je predvsem med prvimi zapustila vlada in zbežala pod Avalo. Isto so napravili vsi vojaški in civilni uradi. Raznih reševalnih oddelkov, ki smo jih večkrat gledali pri paradah, ni bilo nikjer. Prav tako ne gasilcev, ki so res da bili v Belgradu najslabše organizirani. Na nakaterih mestih smo jih videli samo nekoliko, med njimi tudi kakšno gospodično v gasilski uniformi, ki je morala tedaj prvič v življenju vhiteti kramp, ker ga ni znala niti dobro prijeti. Isto je bilo z gašenjem požarov, ki so divjali na vseh straneh. Vse preslabo, premalo ali pa sploh nič pripravljeno. Zato so pa tudi skoraj vsi objekti, ki so bili zažgani, zgoreli do tal.

Množica ljudstva, ki je zapuščala mesto, v katerem so ljudje pustili vse svoje premoženje, stanovanja, obleke, pohištvo, nekatere družine so se razkropile, otroci porazgubili, je nosila v glavnem s seboj svojo obleko ter je glasno preklinjala generala Simovića in njegovo kapetansko klico, ki je s svojim prevratom 27. marca privedla do teh vojnih strahot, ki jih ni toliko občutil sam general in njegova okolica, kakor pa nedolžni narod, ki si je želel samo miru, vsakdanjega zaslužka in kruha. Vsi ti temni elementi, masoni in judje, ki so dne 27. marca povsod po Belgradu vpili: Bolje rat nego pakt, so lepo sedli v svoje avtomobile ter bogato založeni z denarjem divjali s svojimi vozili iz Belgrada dalje na jug v varnejše zavetje. Vsi ti vojni hujskači, ki so nad narod sprožili najstrašnejšo nesrečo, ki ga je sploh mogla zadeti, tokrat miso imeli srca za prošnje žena in otrok, ki so jih s sklenjenimi rokami prosile in rotila, da bi jih vzeli na svoje tovarne avtomobile in prepeljali vsaj par kilometrov dalje. Kaj so se tedaj zmenili za ta ubogi svet razni milijonarji in drugi bogataši, ki so razen sebe prevažali s seboj še celo zalogo živih, zlatine, nakita in podobno. Samo, da so rešili sebe in morebiti še kaka pokvarjenka svojega psička. Tudi takih je bilo. In kot strašna ironija so bile vse znane naredbe omenjenih prevratnikov in temnih elementov, ki so svet varali z vestmi, da delajo za mir, v resnici so pa hujskali inozemstvo na vojno, ljudstvo pa so prepovedali zapuščati mesto, vsem tistim, ki so pa to že bili storili, so pretili, da jih bodo s silo vrnili nazaj, da bi na ta način še povečali število nedolžnih žrtev. Kakor vedno doslej je tudi na cvetno nedeljo moralo občutiti vso težino in ostrino kazni za brezvestni, zločinski, protinarodni in protidržavni akt omenjene klike oficirjev in njihovih podpohovalcev, nedolžno ljudstvo, ki je moralo zapustiti vse najdražje, kar je imelo, ter se poditi po svetu kot bežalci. Vsi tisti pa, ki so mu pripravili to strašno nesrečo, so bogato založeni z vsem pognili na varno, narod pa prepustili svoji usodi.

Kako modro in pametno je gledal naš pregodaj umrl gospod dr. Kulovec na ves položaj, v katerem se bo znašla naša država, če se bo spustila v avanturo! Kako je vse to naprej videl in zato rotil na vse strani in iskal pomoči za svojo tezo povsod, kjerkoli je le slutil, da jo bo mogel najti, samo, da bi se preprečila vojna in ohranil mir državi in narodu. Toda vse je bilo zastonj. Zastonj vsa dokazovanja treznih generalov in politikov, da armada ni pripravljena, da narod ni navdušen za vojsko, skupnica brezvestnih oficirjev je v službi tujih interesov kljub temu pogrnala narod in državo v nesrečo s krilatico, da je treba braniti svojo čast, sloves armade »i obraz svoj«.

Kdo je pravilneje in bolje branil čast in sloves armade, državo in narod, so dovolj jasno pokazali dogodki že naslednjih dni, ki so dali prav ne brezvestni kapetanski klici in peščici generalov, temveč vsem tistim, ki so se borili za mir, mirno in prijateljsko sožitje bivše Jugoslavije z Italijo in Nemčijo, ker so vedeli, da bodo samo tako ohranili narodu in državi svobodo in neodvisnost! In med temi borci zavzema najodličnejše mesto naš rajni dr. Kulovec.

Toško Krošelj.

Kmetom in vsem, ki imajo zemljo: Obdelajte vsako ped zemlje!

Green: Luč in tema

Detektivska povest.

»Ne,« sem odvrnil, »ni potrebno. Prišel sem, da pomagam damam, če bo treba, gospod Wheeley je odpotoval.«

»In to je za vas ugodna prilika, da se seznanite z gospodičnami, ki vas bosta, kakor se mi zdi, lepo in radi sprejeli,« pristavi detektiv. »Ko ste že tu, se morate kot odvetnik pogledati v vse zadeve te hiše. Sicer boste že tako storili vse po svoji previdnosti.«

Da odvrnem to mišljenje od sebe, sem mu dejal:

»Z vami grem!«
Ravno, ko smo stopili na stopnice, smo začuli, da se komisija vrača. Stopil sem z gospodom Grycejem v kot salona, da nadaljujem pogovor.

»Ta mladi mož trdi, da ni nikakor možno, da bi bil zločin storil vlomilec,« sem pristavil.

»Tako?« je odvrnil.

»Zjutraj se ni ničesar opazilo.«

»Vse ključavnice so bile najdene zjutraj v redu? Kaj ne?«

»Tega mi ni rekel, no, če je tako, potem je moral biti morilec celo noč v hiši.«

Gryce pogleda mrzlo na zvonec kraj vrat.

»Grozen dogodek je to!« sem dejal.

Gryce je še ostreje opazoval zvonec. Takoj moram pristaviti, da Gryce ni eden onih, ki se ti vsesaj s pogledom do kosti, da odkrijejo kakšno tajnost. Nasprotno! Gryce je ugledna in dobro vzgojena oseba z očesom, ki te ne prebada, čeprav nikdar na počiva na tebi. Njegovo oko išče vedno kak predmet v neposredni bližini, naj bodo to knjiga, tintnik, vaza ali

kaj podobnega. Kakor da zbere svojo sodbo okrog takih stvari, a ti, če si prav visok kot zvonik, ne uловиš nikdar njegovega pogleda. Še vedno je opazoval zvonec pri vratih.

»Strašen dogodek!« sem ponovil.

»Idite za menoj!« me je pozval, gledajoč gumb na moji manšeti. Šel je naprej ter se je ustavil na zadnji stopnici.

»Gospod Raymond, nimam navade mnogo govoriti o skrivnostih svojega poklica, a v našem primeru je treba takoj najti pravo pot. Tukaj gotovo nimamo opraviti z navadnim lopovom, temveč pomagati je pri zločinu bister um. Dogaja se, da navadni um večkrat najde sled, dočim strokovnjak blodi v temi. Ako bi se kaj takega zgodilo, se spomnite, da sem jaz tak človek. Ne govorite z nikomur, temveč se obrnite vedno na mene, ker stojimo pred važnim dogodkom — rečem vam: važnim dogodkom. In sedaj izvolite z menoj.«

»A dami?«

»Odšli sta v eno sobo. Njune boli so naravno velike, a vendar sta dovolj zbrani, kakor sem čul.«

Pristopi k vratom, katera odpre, ter mi namigne.

Ko so se mi oči privadile teme, sem opazil, da sva v knjižnici.

»Tu, ravno na tem mestu je bil ustreljen,« prične detektiv, položivši roko na pokrit stol, ki je stal sredi sobe. »Vidite, da je to mesto ravno nasproti onim vratom, skozi katera se pride na neki ozek hodnik. Ko je umorjeni sedel pri mizi, se je moral ubijalec semkaj pripelaziti in s tega mesta ustreliti. In pokazal je pri tem na preprogo, ki je bila malo od vrat.«

»Ali...« sem pristavil.

»Tu ni nobenega ali,« me je prekinil. »Ves položaj sem dobro in točno preiskal.«

In ne omenivši nič več besede o vsem tem se je obrnil in odšel po onem ozkem hodniku.

»Tu stoje steklenice z vinom, tamkaj omara za obleko, mizica za perilo, in tu je Leavenworthova spalnica! Pred nama se je odprla krasno urejena spalna soba.«

Pristopila sva k postelji, ki je bila zastrta s težkimi zastori. Gryce jih je odmaknil, na postelji je ležalo hladno, mirno obličje, katero ni bilo prav nič spačeno, in nisem mogel zatajiti svoje začudenja.

Zgrozil sem se. Pogled mi je padel na vrata, ki so vodila na koridor. Bil je to najbrže edini vhod v knjižnico. »Mogoče je morilec uporabil ta vrata?« sem pomislil.

Gryce je moral opaziti moj pogled, čeprav je gledal na svečnik, pa je hitel odgovoriti na moje nemo vprašanje.

»Ta vrata smo dobili odznotraj zaklenjena tako, da je jako dvomno, če bi šel morilec skozi nje.«

»Koga sumite?« sem šepnil.

Pozorno je motril moj prstan.

»Vse in nobenega,« je odvrnil. »Moja stvar ni, da koga obdolžim, temveč da ga odkrijem.«

In spustil je zastore in odšel z menoj iz sobe.

Ker je bila preiskava v teku, sem se ji moral pridružiti. Zapriskal sem Gryceja, naj damam pove, da sem prišel mesto gospoda Wheelaya, da jima pomorem v teh žalostnih urah.

Potem sem krenil v dolnje sobe ter se pridružil komisiji, ki je bila tamkaj zbrana.

II.

Pričetek preiskave.

Okolice, v kateri se je imela vršiti preiskava, je s svojimi ostrimi kontrasti čudno vplivala na komisijo. Hiša je bila zgrajena kot kakšna palača, pohištvo kneževsko, spomin na večerjajši tihi dan, kakor n. pr. odprti pianino, na katerem so bile še odprte note in kra-

sna ženska pahljača — vse to je vlekle mojo pozornost prav tako kot neugodna slika množice, ki je drvela krog mene.

Zanimati me je pričel prekrasen portret, ki je visel na steni ravno nasproti mojega stola. Bila je plavalosa, modrooka krasotica v obleki iz dobe prvega cesarstva. Stala je na gozdni stezi, ozirala se je, kakor da bi ji kdo sledil, okoli otroških usten se je porajal vražji smeh, ki se mi je zdel tako odkrit, kakor da bi jo gledal živo pred seboj.

Da ni imela odprte halje in privezane kite na čelu, bi mislil, da je ta mala umetnina verna slika ene domačih gospodič.

S te ljubeznive slike mlade lepote je zdrsnil moj pogled na resen obraz Coronerja, uradnika, ki je imel vršiti preiskavo, kakor tudi na ostalo komisijo, na hišne služabnike, ki so v kotu stali trepetajoč, in nazadnje na bledega, slabo oblečenega reporterja, ki je pri mali mizici zapisoval opazke.

Coronerja Hammonda sem poznal že od preje. Slovel je kot izvrsten uradnik, ki je opravljal svojo težko službo posebno vestno, brezobzirno in točno.

Bili so navzoči tudi prišeženci, inteligentni ljudje, večinoma trgovci, katere je umor tako prevzel, da so bili pripravljeni izpolniti svoje državljanske dolžnosti.

Kot prva priča je bil poklican zdravnik, katerega je pozvala pokojnikova družina. Poročal je o rani na umorjenčevi glavi. Dobil je pokojnika na postelji v sobi v drugem nadstropju, kamor so ga morali prenesti iz bližnje sobe malo ur po njegovi smrti. Votlina na zatilniku je bila edina rana, katero je našel na njegovem telesu. Krogljo je zdravnik vzel iz rane in jo sedaj izročil prišežencem. Našel jo je pod čelom, kamor je prodira skozi močgane, kar je moralo povzročiti takojšnjo smrt.

Mali oglasi

V malih oglasih volja vsaka beseda i dim: soustvarjanje
glasi i dim. Debele tiskane naslovne besede se računajo
dvajeta. Najmanjši oglas za mali oglas i dim. - Mali
oglas se plačuje tako pri naročilu. Pri oglasih
reklamnega značaja se računa enokotnik i dim visoka
petina vrstice po i dim. - Za pisemne odgovore glede
malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe

Dobe:

Si cerca dattilografa
italiano-slovena, nozioni
stenografia e contabilità.
Rivolgarsi alla «Stefani»
Alessandrova 7/III. (b)

Kuharico

ali deklet, ki mi bo v po-
moč v kuhinji, sprejemem.
— Eliza Sever, Ljubljana,
Gospodarska c. 5.

Učenci

Pekovskega vajenca
sprejemam takoj. Prednost
ima, kdor se je že učil.
Kranje Franc, Napeči 32,
Ljubljana. (v)

Posestva

»REALITETA«
posestna posredovalnica
v Ljubljani je samo
v PRESERNOVI ULICI 54
Nasproti glavne pošte
Telefon 44-20

Visokopritlično hišo
okolica Ljubljane, ugodno
prodam. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 5977.

Parcela

v izmeri 4000 kv. damo
za obdelavo na Kodelje-
vem v najem. Odkodnina
po dogovoru. Ponudbe na
upr. »Slov.« pod »4000 kv.«

Hiša

tristanovska, na se-
verni periferiji Ljubljane,
vsa oddana, z nekaj hi-
poteke, se takoj proda za
250.000 din. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Vara naložba« št. 5916.

Kupimo

Kupim več vagonov
bukovih drv
za takojšnjo dobavo. —
I. Pogačnik, Bohoričeva
ul. 5, tu. (k)

Kolesa

Moško kolo
se popolnoma novo, za-
radi odpotovanja takoj
zelo poceni prodam. —
Kovačič, Cigaletova 11.

U najem

Lep lokal
se odda takoj. Vprašati
pri hišniku Pražakova 12.

Sobe

Odda se
opremljena soba. Povše-
tova 71, Kodeljevo, Ljub-
ljana. (m)

Poizvedbe

Naproša se

kdor kaj ve o usodi
Maksa Slovika, vpokli-
canega v Zagreb, proti-
avljonska mitraljeska čet-
ta, da to javi materi
Franji Slovnik, Ljublja-
na, Celovška c. 74. o

Iščemo tovorni avto

znamke »MAN«, evid.
št. 2-1585, 5-tonski, sive
barve, z novo platneno
streho. Kdor kaj ve o
njem, naj javi Kranjski
industrijski družbi na Je-
senicah. o

Herberta Erker

rezervnega pešadijskega
podporočnika, ki je šel
dne 4. IV. 1941 k vojakom
ter je bil cenzor na pošti
v Somboru. Iščemo. Kdor
ga je videl in ve kaj o
njem naj sporoči bratu
Jos. Erker, Kočevje 1.

Prodamo

Otrobe

pšenične in koruzne od-
daja, dokler bo zaloga,
tvrdka Fran Pogačnik,
Ljubljana, Tyrševa c. 33,
Javna skladišča. (m)

Zavesa za zatemnitev

praktične in poceni
dobavlja
Danilo Puc
tapetnik
Slomškova ulica št. 9.

Izredna prilika

Radi odpotovanja prodam
poceni pisalni stroj v kov-
čegu, še popolnoma nov.
Naslov v upravi pod št. 6020. (m)

Razno

Monograme za robce
in perilo, gumbice, gumb-
nice, entel, azur, predtisk
izvršimo takoj. Tamburina-
nje oblik. vezanje perila.

Matek & Mikeš
Ljubljana, Pranciškova ulica
nasproti hotela Union

Stanovanja

Oddajo:

Enosobno stanovanje
takoj odda Zupanc, Novo
Järše. (c)

Poizvedbe

za živali

Imam kobilu

temnordečo, 164 cm viso-
ka, 4 letna. Lastnik jo do-
bi pri Jančar Antonu,
Češka vas, Prečna pri
Novem mestu.

F. S. Finžgar

Pod svobodnim soncem

Povest davnih dedov

144.

145.

146.

147.

144.

Epafrodit: »Pred
teboj v prahu prosita
milosti božanstvenega
despota najneved-
nejša hlapca.« Iztek
bi bil najrajši zaškri-
pal z zobmi, tako zelo
ga je peklo to hinav-
sko ponižanje.

145.

Teodorini pogledi
so žareli bolj kakor
dragulji v diademu
in se pasli na iztoku.
Dala bi bila vse, da bi
zamamila tega Slove-
na.

146.

Car je pokazal na
Iztoka: »Barbaru je
naklonil Bog zmago,
on je zdaj centurij v
palatinski vojski...«
Tedaj pa...

147.

V tem hipu je Az-
bad prebledel in pre-
kinil samega carja:
»On je iz vrst Slove-
nov, ki so uničili Hil-
budija!«
Dvorjanom je za-
stala kri po žilah.

Imam vojaškega konja

prama, z belo liso na gla-
vi, ki ima št. 1830 —
Lastnik naj se oglasi pri
Kutnar Antonu, Velike
dole št. 7, občina Veliki
Gaber.

Iščem konja

žig 4524, »Fuka«, z liso
na glavi, star 7 let, vel.
150/161 in kobilo »Fuka«,
z liso na glavi, 7 let sta-
ra 155/175. Proti nagradi
500 din sporočiti: Turk
Ivan, Hotečrška 1.

Iščem konja

z žigom 352, »Prama«, vel.
158/170, silsi na ime »So-
kol« in kobilo, žig 381.
»Prama« 155/167. Kdor
sporoči dobi nagrado 1000
din. Lipar Janez, Lahovi-
če, p. Komenda. (c)

Zglasi naj se lastnik

konj pramov, žig št. 3353
in 3213. — Franc Kunc,
Rovte 95, pri Log.

Lepo nagrado

dobi, kdor mi javi, kje se
nahaja moj konj, svetel
»Fuka«, z belo liso na
glavi, žig 1177. Oddan je
bil v 8. bat., Zg. Zadobro-
va pri Ljubljani in raz-
puščen baje v Hinjah na
Dolenjskem. — M. Jerina,
Ljubljana, Karunova 16.

Iščem konja

žig 1044, »Fuka«, na ime
»Ridži«, levo nogo ima
postrizeno, 150/173. Spo-
ročiti proti nagradi Mana
Kos, Lahoviče, Komenda.

Iščem kobilu

162 cm vis., žig 248. Zada-
nja leva noga bela nad
kopitom (vincel) proti
nagradi. Koželj Franc,
Češnjice 33, p. Moravče.

Iščem dva konja

z opremo in voz. »Šmel«
št. 3103, »Prama« št. 3102.
Kdor sporoči kje so, ali
jih pripelje, dobi primer-
no nagrado. Sajovic, Gor.
Logatec 48, Notranjsko. e

Kobilu št. 2980

»Prama«, na desnem ste-
gnu zastrizena črka »S«,
razpuščena v Višnji gori,
last Franca Smoleta, Gor.
Logatec. Najditej dobi
600 din. (c)

1000 din nagrade

dobi, kdor sporoči, kje se
nahaja kobilu »Prama«,
stara 7 let, žig 1843. Pivk
Janez, Petkovec 13, Ro-
vte n. Log. (c)

1000 din nagrade

za vsako kobilu dobi,
kdor mi točno sporoči, kje
se nahajata temna »Fuka-
sa« z malo glavjo z zvez-
dico, povtega života, tri
noge bele, stara 8 let, me-
ra 160-170, žig št. 3710;
svetla »Fuka«, težka
velika glavja, lisa na gla-
vi, močnih prsi, zadnje
noge posiljene, mera 160-
180, stara 6 let, žig 594.
Peternel Franc, Sp. Za-
dobrova št. 17, Dev. M. v
Polju. (c)

Iščem kobilu fukso

z imenom »Dana«, z zve-
zdo na čelu in na levo oko
slepa, brez žiga. Oddana
je bila 1. četi 306. bata-
ljona pešad. Celje. Kdor
jo najde ter sporoči last-
niku, dobi nagrado: Lud-
vik Flerin, Ljubljanska
44, Domžale. (c)

Iščem kobilu

»Prama«, št. 1007, ki je
služila pri 7. bateriji v
Zadobrovi, na levem steg-
nu ima malo odrgnino.
Edinica je bila razpušče-
na v Hinjah. Kdor mi spo-
roči, kje se nahaja, dobi
lepo nagrado. Božič, Vi-
krče, p. Medvode.

Konj fuka

št. 93, na zadnji nogi ima
navzven pomaknjeno že-
lezo podkve. Dobi se pri
Antonu Trunkelj, p. Krka
pri Stični. (c)

Kdo ve

kje se nahaja konj št. 2258
»Beba«, kobila fuka,
prednje levo kopito peče-
no, na glavi ima liso, »Mi-
ško«, črn pram, z liso na
čelu in tri noge lisaste,
oddane Rastohar, Dolenj-
ska c. Pengov v hlevu,
voz zapravljenec ter dva
komata. Javi naj se na R.
Zalokar, Tržaška c. 40-b.

Iščemo dve kobilii

Teško črno kobilu, staro
12 let, z belo liso na glavi
in neznano nam številko.
Ime ji je »Lucia«. Oddana
je bila v Bitnjev pri Kra-
nju 3. aprila. — Lahko čr-
no kobilu, na levo oko sle-
pa, stara 9 let, z žigom št.
1523. Silsi na ime »Vrani-
ca«. Oddana je bila na Je-
žici 13. marca. Kdor jih
ima, ali mu je kaj zna-
nega o njih, naj sporoči
proti primerni nagradi na
naslov: Zavetišče sv. Vin-
cencija v Mengšu.

Iščem konja

»Fuka«, visokega, z ve-
liko črno liso na gla-
vi, najbrže brez žiga.
Kdor ve zanj, naj sporoči
proti nagradi na naslov:
Marja Kopic, Moste 33,
p. Komenda. (c)

Iščem konja

»Fuka«, št. 211. Na zad-
nji levi nogi ima na kole-
nu mehur. Sporočiti proti
nagradi Svetelj Albinu,
Šenčur pri Kranju. (c)

Iščem kobilu

»Miško«, rdečo pramo, si-
rokega križa, žig 29, raz-
puščena v Mirnipeči. Na
vratu vžgan žig N. K. 41.
Javite proti nagradi Pre-
šern Franc, Vrba 4, p.
Zirovnica. (c)

Za vola št. 488 in 489

ter voz obd. Bloke št. 9,
se izve pri Čuk Viktor,
Prešerje p. Radomlje. (c)

1000 din nagrade

dobi, kateri mi pripelje
nazaj konja, belega, star
10 let, ima malo glavjo in
malo grivo, tenak rep, vi-
tek, žig na kopitu št. 697.
Oddan 5. bateriji v Sne-
brjah. F. Krenos, Zalag
št. 64. (c)

Iščem kobilu

brez žiga ali menda žig
št. 129, svetlo-kostanjeve
barve (ime »Ela«), na
zadnji levi nogi ima vi-
soko belo liso, na desni
zadnji nogi ima malo belo
liso, 8 let stara, na glavi
ima belo zvezdo, 165 cm
visoka. Kdor mi jo vrne
ali sporoči, kje se nahaja,
dobi lep nagrado. Golob
& Ko., tovarna kem. iz-
delkov, Ljubljana-Vič. (c)

Sol v hrani

Pomen soli v človeški prehrani se čisto
podcenjuje. Ker pomanjkanje ali prevelika
množina soli navadno povzroča motnje v člo-
veškem organizmu, so ljudje do soli večkrat
nezaupljivi. Sol spada med tisto hrano, ki je
ne smejo uživati vsi ljudje v isti količini. Da
je res tako, so vedeli že stari narodi. Ze takrat
so opažali, da potrošijo mnogo manj soli tisti,
ki se hranijo pretežno z rastlinsko hrano, ka-
kor pa oni narodi, ki zauživajo pretežno me-
sno hrano. Drugo zanimivost so doživeli beli
ljudje, ki so prišli v planinski pas Sahare in
Sudana. Najprej so se čudili, čemu potrebuje-
jo domačini toliko soli, pozneje pa so tudi sa-
mi čutili potrebo po večjih količinah soli. Vzrok
je bil v tem, ker se s povečanim potenjem iz-
loča tudi več soli. Pravijo, da ravno v pokra-
jinah, kjer vlada velika vročina, zadržuje sol
vodo, da prehitro ne izhlapi z znojenjem in
zato čutijo ljudje v teh pokrajinah res mnogo
večjo potrebo po soli, kakor jo čutimo na pri-
mer v Evropi.

Sol je neobhodno potrebna snov za člove-
ški organizem. Ona je važni del želodčnega so-
ka in služi med drugim tudi za važna notra-
nja presnavljanja v žolču. Tretja naloga soli
je, da zadržuje vodo v našem telesu. Meso,
mleko, sir, jajca in zrnost sadje ne zahtevajo
mnogo soli. Brez soli pa nikakor ne more biti
tisti, ki se hrani z zelenjadno hrano. Zato la-
ko rečemo, da je sol potrebno sredstvo za pre-
hrano siromašnih slojev. Važnost soli potrjuje
nazadnje še dejstvo, da je tudi naša kri solna
raztopina in pride na liter človeške krvi pri-
bližno 7 gramov kuhinjske soli.

Samomori na Japonskem

Japonsko že zdavno poznamo kot deželo z
zelo visokim številom samomorilcev. Motiv sa-
momora najdemo skoraj v vsaki japonski pri-
povedki, srečamo ga v japonskem gledališču,
saj skoro nikdar ne pogrešamo scene s hara-
kirijem, ki ga izvrši na sebi ponosni samuraj.
Tradicionalni način japonskega samomora,
harakiri, je posebna oblika, ki so si jo prisvo-
jili skoraj izključno pripadniki višjih družab-
nih krogov, ki si prerežejo trebuh, da bi s tem
pokazali vdanost nekemu fevdalnemu gospodu.
Ta način samomora z naraščajočo moderniza-
cijo izginja, na njegovo mesto pa stopajo sa-
momori s stropom in revolverjem. Statistika
pravi, da so vzroki samomorov danes po ve-
čini socialne razmere in neozdravljive bolezni.
Na Japonskem verstvo ne preprečuje samo-
mora, zato je naravno, da je število samo-
morilcev visoko. Harakiri je po tamkajšnjem ver-
skem pojmovanju za mlade samuraje in mlade
oficirje naravnost častna smrt.

Kako umirajo sloni

Domačini zelo redko najdejo mrtvega slo-
na ali pa ostanke kake slonove mrhovine. Pre-
pričani so, da sloni vedno pokopljejo ostanke
mrtvih slonov. In res v visoki travi tropskih
krajev in v gostih pragozdovih ne boste našli
trupel slonov, ki so poginili. Kako je torej to
zadevo? Guverner Ugande, kjer je mnogo
slonov, trdi, da je pripovedka o pokopališčih
slonov gola izmišljotina. On razlaga to navi-
dežno tajno takole: Slon nenavadno ljubi vodo.
Kadar zbolí ali začuti, da mu moči pešajo, se
mu želja po hladni vodi še poveča. Večkrat
na dan gre v močvirje ali v reko in tazi po
vodi, da bi se osvežil. Tam navadno tudi po-
gine. Pripovedka o slonovih pokopališčih je
nastala zato, ker so domačini našli na dnu iz-
sušenih jezer in močvirij slonove okostnjake.

»Pravijo, da se ženiš. Kako si se le mogel
tako hitro odločiti.«
»Veš, te hrane po gostilnah sem že do grla
sit.«

»Katera pa je tako srečna, da bo postala
tvoja žena.«
»Gostilničarka, pri kateri sem zdaj na hrani.«

Kdor mi najde kobilu

»Lisko«, 6 let staro, temno pramo št. 874, z malo
zvezdo na glavi, nad bincelnom na zadnjih
nogah med redko dlako ima rane. Sporočiti
proti nagradi na Feliks Lenče, Kleče 10, pošta
Ježica.

UMRLA NAM JE NAŠA LJUBA SESTRA, PASTORKA, TETKA
IN SVAKINJA

ŠTEFANIJA BIZJAK

POGREB DRAGE POKOJNICE BO V SREDO 30. APRILA OB
4.30 POP. Z ZAL, KAPELICE SV. ANDREJA, K SV. KRIŽU.

LJUBLJANA, DNE 29. APRILA 1941.

ŽALUJOČI OSTALI